

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Beleb-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocnova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.-, po razmaš-
kih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7, Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Po resnem svarilu Anglije:

Trenutno popolno zatišje toda komplikacije še niso izključene

Izjave angleškega ministra Simona so napravile v vsem mednarodnem svetu velik vtis — V Londonu upajo, da bo svarilo zaleglo, vendar pa ne izključujejo možnosti nadaljnjih komplikacij in se pripravljajo na vse možnosti

London, 28. avgusta. r. V vseh političnih in diplomatskih krogih ter v vsem angleškem tisku danes obirno komentirajo večerajšnji pomembni govor finančnega ministra sira Johna Simona, ki je v imenu angleške vlade podal izjavo o njenem stališču do perečih mednarodnih problemov in podčrtal odločnost angleške vlade, da hoče zastaviti vso težino svoje vpliva za ohranitev miru in preprečenje novega vojnega klanja.

Ne bodo odločale samo formalne obveznosti

V londonskih diplomatskih krogih izjavljajo, da odgovarja govor ministra Simona pričakovanjem in odobravajo zmernost, jasnost in istočasno odločnost njegovih izjav. Kljub temu pa podčrtavajo, da veje iz vsega govora velika zaskrbljenost angleške vlade za mir in da predstavlja ta govor zelo resen opomin obema tabornarja v českoslovaškem konfliktu. Posebno podčrtavajo Simonovo izjavo, da v primeru vojnega konflikta ne bodo odločale zgolj formalne obveznosti ter da bi v primeru oboroženega napada na českoslovaško kraljevino Anglija pod silo razmer prisiljena bila posesti v ta konflikt. Kljub temu nedvoumno opozorilo in svarilo pa je sir John Simon na drugi strani znova poudaril, da demokratična Anglija ne izključuje prijateljstva z državami, ki imajo totalitarni režim.

Komplikacije še vedno niso izključene

V splošnem je Simonov govor napravil v vsej angleški javnosti zelo povoljen vtis. V londonskih krogih pričakujejo, da bo ta govor vsaj nekoliko popravil sedanje zadušljivo ozračje. Priznavajo sicer, da se stališče Anglije do českoslovaške v bistvu ni izpremenilo ali da tudi dosedaj opomini in svarila Anglije niso mogla preprečiti kritičnega položaja. Zato še vedno mislijo, da tudi po tem svarilu komplikacije v českoslovaškem vprašanju niso popolnoma izključene. Vse ostreje napade nemškega tiska na českoslovaško in Henleinov poziv pristašem, naj sežejo po silobranu, tolmajo v Londonu kot znak novega viharja.

Nevarnost ne grozi samo od oboroženega napada

V ostalem pa mislijo v Londonu, da neposreden oborožen napad ni edina oblika za nasilno reševanje sudetsko-nemškega problema. Merodaini londonski krogi poudarjajo tudi razne druge možnosti, ki po svojih posledicah niso nič manj riskantne in morda prav tako fatalne za mir, kakor bi bil odkrit oborožen konflikt. Angleško zunanje ministrstvo je zaradi tega v stalnih stikih s francosko vlado in skupno z njo proučuje vse možnosti. Pri tem posebno podčrtavajo, da je českoslovaška vlada pri svojih koncesijah šla že do skrajne meje možnosti in da od Prage sedaj ni mogoče ničesar več zahtevati, ne pričakovati.

Nova demarša v Berlinu?

Ni izključeno, da bo Anglija že prve dni prihodnjega tedna v sporazumu s Francijo napravila novo demaršo v Berlinu ter zahtevala točnega pojasnila o namerah Nemčije. O tem bo padla odločitev v ponedeljek ali torek, ko se vrnejo v London ministri predsednik Chamberlain in zunanji minister lord Halifax, odnosno na seji angleške vlade, ki bo v torek popoldne po predhodnih konferencah z notranjim, finančnim, mornariškim in vojnim ministrom ter po popoldni, ki ga bo podal minister za letalstvo Kingsley Wood, ki se vrne jutri s svojega potovanja po severnih državah.

Novo opozorilo Hulla:

Briand-Kelloggov pakt je še vedno v veljavi!

Washington, 28. avgusta. Zaradi nezadostnih uradnih obvestil o govoru sira Johna Simona so v zunanjem ministrstvu še rezervirani. V tujakšnji politični javnosti ugotavljajo gotova soglasja med govorom ministra Simona in izjavami, ki jih je pred kratkim podal Cordell Hull. Vendar pa so Simonove odločne besede in njihova zmernost ter zdrav razum napravili tu odlični vtis. Na splošno vzeto, tu ne verjamejo, da bi se položaj v Evropi poslabšal. Poklanjajo popolno zaupanje pomirljivi akciji Londona pri reševanju vprašanja sudetskih Nemcev. Poluradni krogi upoštevajo važnost razlogov, ki so navdajali tvorce Briand-Kelloggovega pakta ter poudarjajo, da so ti tvori pozreli le v tem da so s tem paktom obsojili napad, a ne tudi napadalec. Gotovi opazovalci vidijo v takšni kritiki novo manifestacijo za revizijo zakonov o nevtralnosti.

Zunanji minister Cordell Hull je imel danes ob priliki 10-letnice Briand-Kelloggovega pakta govor, v katerem je med drugim dejal, da ob tem jubileju želi spomniti vse države, ki so podpisale ta pakt, da so s tem podpisom dale obljubo odreči se vojni kot sredstvu za doseg političnih neme-

nov. Zunanji minister Hull je v svojem govoru naštel vse države, ki so podpisale Briand-Kelloggov pakt ter poudaril, da niti ena teh držav nima pravice iti preko obveznosti, ki so jih dale s podpisom tega pakta. Od spoštovanja slovesne obljube, ki so jo pred 10 leti dale te države, bo zavisl obstanek sveta in vsega, kar je na tem svetu v bistvu lepo in pomembno za življenje narodov in za njihov napredek.

Sir Th. Inskip:

Vojna ni neizbežna!

London, 28. avg. AA. Sir Thomas Inskip je imel na posestvu Dupplin blizu Perth na škotskem govor, v katerem je poudarjal napetost položaja v Evropi. Med drugim je dejal: »Vsem onim, ki me sprašujejo, ali je vojna neizbežna, odgovarjam »ne, ker se naš narod, ki je glede tega vprašan istega mnenja in ki razpolaga s silo, katera en more popustiti, počuti dovolj močnega trditi to, kar mu pravi zdrav razum in kar nihče ne more demantirati. Sir Thomas Inskip je zatem poveljeval trud lorda Runcimana ter dodal: »Prav tako kakor ga vsi občudujemo, mu moramo tudi vsi pomagati. Prepričani smo, da mu bosta obe nasprotujoči si strani izkazali največje zaupanje. Lord Runciman se ne mudi na českoslovaškem kot predstavnik angleške vlade, marveč kot posredovalec. Smatram, da je to mnogo boljše kakor pa da bi grozili, kaj bomo vse storili, če nastopijo gotove okolnosti. Prepričan sem, da boste odobrili to v resnici zelo miroljubno politiko angleške vlade, ki teži za tem, da posreduje in mirno reši obstoječa vprašanja med českoslovaško in sudetskimi Nemci.

Odmor v Pragi

Nobenih novih incidentov

Praga, 28. avgusta. h. Današnja nedelja je po vsej českoslovaški potekala popolnoma mirno. Do večera niso bili javljeni nikakršni incidenti, dasiravno je bilo po progla-

vođstva sudetsko-nemške stranke pričakovati novih izzivani. Tudi v političnih krogih je zavladalo popolno zatišje. Prezident republike dr. Beneš je odpotoval na svoje posestvo, lord Runciman pa je prebil nedeljo v Teplicah. Politični krogi so si po večerajšnjem govoru angleškega finančnega ministra oddahnil. Le ministriški predsednik dr. Hodža je tudi današnje nedelje porabil za razgovore in priprave za obnovo pogajanj z zastopniki sudetsko-nemške stranke, ki naj bi se pričeli že prve dni prihodnjega tedna.

Lord Runciman ponovno pri prezidentu Benešu

Praga, 28. avgusta. AA. Predsednik českoslovaške republike dr. Beneš je sprejel večeraj popoldne lorda Runcimana ter se z njim razgovarjal poldruge ure. Zatem je odpotoval v Siezomovo Usti, kjer bo ostal čez nedeljo.

Danes seja francoske vlade

Pariz, 28. avgusta. AA. (Havas) Pred sejo ministrskega sveta, ki bo v torek v Elizejski palači, bo v ponedeljek seja vlade. Ta seja se bo začela ob 15.30.

Jutri seja angleške vlade

London, 28. avgusta. AA. (Havas). Danes zjutraj je bilo v Downingstreetu izdano tole poročilo: Kakor je bilo določeno prej, se bo predsednik vlad Chamberlain vrnil jutri v London, kjer bo imel nekaj razgovorov. Predno odide na škotsko, namerava imeti sejo z ministri, ki se bodo mogli udeležiti tega sestanka. Ta seja bo v torek ob 11. dopoldne v Downingstreetu.

Cot v Pragi

Chambery, 28. avgusta. AA. Pierre Cot je odpotoval v četrtek na českoslovaško, kjer ga bo sprejel predsednik českoslovaške republike dr. Edvard Beneš ter nekateri druge ugledni českoslovaške osebnosti.

Huda letalska nesreča v švicarskem gorovju

Zaradi megle so štiri letala treščila v pečine in se zrušila na zemljo — Dosedaj 14 mrtvih

Bern, 28. avgusta. br. Švicarsko letalstvo je zadela huda izguba. Štiri letala so se nesrečila v gorovju. V Luganu so se namreč pričele večeraj velike mednarodne letalske tekme, pri katerih sodelujejo italijanska, nemška, angleška in švicarska letala. Med tekmovalci je prijavljena tudi hči lorda Runcimana, ki je danes odletela iz Prage v Lugano.

Švica je poslala na to tekmo pet letal, ki so večeraj popoldne okrog 15. odletela z letališča Guttendorf v namenu, da prelete švicarske Alpe in pristanejo v Luganu. Ko so letala strnjena v formaciji letela v višini 2000 m nad kantonom Schwyz, so zašla v tako gosto meglo, da so piloti izgubili orientacijo. Zato se je vseh pet letal vrnilo

v namenu, da se vrnejo v letališče v Dübendorfu. Pri tem manevriranju po so tri letala treščila v pečine v Mutthalu in se zrušila na zemljo. Četrto letalo je treščilo v pobočje Drusenberga in se prav tako razbilo. Le enemu letalu se je posrečilo doseči letališče v Dübendorfu. Na kraj nesreče so takoj poslali reševalne ekipe. Posadke prvih treh letal so se ubile, dojm je posadka četrtega letala, ki se je vnelo in je popolnoma zgorelo, bila sicer še pri življenju, vendar pa so vsi štirje piloti, ki so bili v letalu, doživeli tako hude opekline in druge poškodbe, da so trije izmed njih že med prevozom v bolnišnico umrli. Skupno je nesreča zahtevala 14 smrtnih žrtev.

Krpanje francoske ljudske fronte

Skrajni levičarji so uvideli upravičenost Daladierovih zahtev in opustili svojo borbo proti vladi

Pariz, 28. avgusta. Na konferenci vrhovnega vodstva ljudske fronte, ki je bila večeraj zaradi stališča komunistov že zelo kritična, je nastal preobrat, ki kaže, da se bodo napetosti, ki so vladale ves teden med levičarskimi strankami zaradi govora ministrskega predsednika Daladierja in zaradi rekonstrukcije vlade, polegole. Vincent Auriol je v imenu socialistov stavil nov predlog resolucije, ki je po vsebini mnogo bolj zmeren od prvotnega socialističnega predloga. Predsednik radikalno socialističnega poslanskega kluba Chichery je izjavil, da se radikalni socialisti ne morejo opredeliti z ozirom na ta načrt brez predhodnih navodil strankinega voditelja. Chichery pa se ves večer ni posrečilo najti po telefonu ministrskega predsednika Daladierja, da bi ga zaprosil za nova navodila. Zaradi tega je na svojo odgovornost in v duhu prejšnjih splošnih navodil voditelja stranke predlagal še nekatere spremembe in dopolnila, ki jih zahtevajo radikalni socialisti. Predlagal je, da je treba v resoluciji jasno naglasiti, da mora vlada imeti proste roke glede vprašanja prilagoditve zakonskih določb o 40-urnem delovnem tednu v sedanjih razmerah. Končno je bila sprejeta resolucija, ki poudarja: 1. da se levičarske stranke strinjajo s tem, da je treba obrzdati sedanjo

vladno večino; 2. da se izrazi zaupanje, da bo vlada spoštovala sedanjo socialno zakonodajo kot celoto in 3. da se prizna upravičenost vladnega stališča, da se mora v interesu varnosti države in njenega gospodarstva povečati proizvodnja. Glede nadaljnjih točk resolucije, v katerih je govora o morebitni ukinitvi predpisov o 40-urnem delovnem tednu, se še vodijo pogajanja. Pojemanje napetosti dokazuje tudi dejstvo, da so se marsejski pristaniški delavci pokorili sklepu svojega sindikata, ter so se danes zjutraj vrnilo na delo.

Občinske volitve v Belgiji

Bruselj, 28. avgusta. AA. »Moniteur« objavila v svoji današnji številki ukaz o razpisu občinskih volitev v vsej Belgiji. Volitve so napovedane za 9. oktober.

Tajnik Trockega umorjen?

Pariz, 28. avgusta. AA. Pretekli četrtek so potegnili iz reke Marne neko truplo brez glave, ki je bilo od krogele vse preklanjano. Pariški listi objavljajo v zvezi s tem poročila, ki pravijo, da so se razširili glasovi, po katerih je nekaj ljudi v tem truplu prepoznalo bivšega tajnika Trockega.

Balkan naj da Evropi nov vzgled dela za mir

Lord Lansbury o ciljih svoje misije na Balkanu
Balkan naj da pobudo za sklicanje nove mednarodne gospodarske konference

Beograd, 28. avg. r. Večeraj popoldne je prispel v Beograd znani angleški politik in eden izmed voditeljev angleške delavske stranke, narodni poslanec George Lansbury, ki se že delj časa mudi na potovanju po južnovzhodnih državah Evrope, želeč prepričati vlade teh dr-

točišče miru, pričakujemo podporo za naš predlog glede sklicanja mednarodne konference, ki naj bi se bavila izključno z gospodarskimi problemi. S posebnim zadovoljstvom me navdaja, da sem našel v Sofiji in Bukarešti pri vseh odgovornih činiteljih, zlasti pa pri kralju Karolu popolno razumevanje. Naša želja je, naj bi se načrt belgijskega ministrskega predsednika Van Zeelanda začel proučevati. Prepričan sem, da bomo v Beogradu našli enako podporo in zaslonbo.

V ostalem lahko izjavim, da se vsi vodilni državniki na svetu strinjajo z načrtom za sklicanje mednarodne gospodarske konference, toda nihče noče prevzeti inicijative. Zato smo sedaj predlagali, naj bi rumunski kralj Karol in belgijski kralj Leopold skupno prevzela pobudo. Jasno je, da bi bili pri morebitni bodoči vojni prve žrtve mali narodi. Zato je predvsem potrebno, da se ti narodi zavzamejo za sklicanje mednarodne gospodarsko-mirovne konference, da se na gospodarski osnovi odstranijo konflikti, ki bi mogli dovesti do novega svetovnega klanja. Solun in Bled sta najlepše pokazala, kaj se more doseči z dobro voljo. Zato smo prepričani, da bo pobuda, ki bo izšla iz teh držav, naletela povsod na povoljen odziv.

Skrajni čas je, da Evropa uredi svoje gospodarske probleme ter da se zadovolji za lastnimi viri in ne misli več na izkoriščanje drugih kontinentov. Nemčija, Anglija, Francija in Italija bi imele dovolj dela, če bi v složenem sodelovanju podpre razvoj južno-vzhodnega dela Evrope, kjer so še bogate, dosedaj neizkoriščane zaloge najrazličnejših surovin.

George Lansbury

propagator sklicanja nove svetovne gospodarsko-mirovne konference

žav o potrebi sklicanja velike mednarodne gospodarske konference. Sinoči je sprejel novinarje in jim dal o svojih načrtih daljšo izjavo, v kateri je med drugim dejal:

V Sofiji in Bukarešti sem imel zelo uspešne sestanke z vsemi resornimi ministri. Prepričan sem, da bodo ti razgovori mnogo doprinesli k poglobitvi mednarodnega sodelovanja. Zlasti od Balkana, ki se je v sedanjih viharjih časih izkazal kot največja opora in za-

Žrtve vojne terjajo svoje pravice

Veliko invalidsko zborovanje v Beogradu

Beograd, 28. avg. e. V Invalidskem domu je bilo danes veliko zborovanje invalidov, katerega so se udeležili odposlanci iz vseh pokrajin države. Na zborovanju so obširno razpravljali o sedanjem položaju invalidov in v zaključni resoluciji obrazložili svoje želje in zahteve. Temeljna zahteva invalidov je, da se jim vrnejo pridobljene pravice in to vsem vojnim žrtvam in njihovim družinam. Za invalida naj se smatrajo vse one osebe, ki so dobile rane ali boleznine v izvrševanju svojih dolžnosti za časa vojne. Odstotek nesposob-

nosti, ki opravičuje do invalidnine, naj se pričena pri 20 odstotkih in naj višina davka ne vpliva na invalidske pravice. O invalidnini naj razsojajo sreska sodišča. Obnova postopka na korist invalida naj se izvrši vselej, kadar se bolezen odnosno posledice zadobitih ran poslabšajo. Za izvršitev celokupnega invalidskega zakona naj se osnuje avtonomen invalidski fond. Z novim invalidskim zakonom naj se pravilno urede odnosi države do invalidov. Resolucija ob koncu izraža upanje, da bodo invalidi naposled prišli do svojih pravic.

Konec Francove ofenzive

Vsa prizadevanja, da bi zlomil odpor republikancev, so ostala zaman

Pariz, 28. avg. d. Španski dopisniki agencije Havas poročajo, da so republikanci po krvavih borbah sedaj popolnoma zaustavili Francovo ofenzivo na Ebru. Pri Gandezu se boji še nadaljujejo, vendar je pa tudi tu opaziti pojemanje in naraščajočo utrujenost na obeh straneh. Napadi frankovcev na utrjene republikanske postojanke niso rodili nikakega uspeha in izgleda, da je Francove ofenzive že konec. V Estremaduri, južno od Tage, frankovci še vedno napadajo, toda nekoliko bolj na jugu se z vso naglico razvija republikanska ofenziva, ki se je pričela pred dvema dnevoma. Republikanci stalno napredujejo ob cesti proti Castruiri. V sektorju reke Zujar so republikanci zavzeli šest strateško važnih mest. Vsi protinapadi frankovcev so bili odbiti. Republikanci so uničili večje število Francovih tankov in ujeli nad 4.000 Francovih legionarjev. Tudi v dolini Sieta Tortiles republikanci napredujejo in so zaplenili frankovce večje število topov in strojnih. Posebno hude izgube pa je imelo v bojih ob Ebru Francovo letalstvo. V teku meseca avgusta je republikansko protiletalsko topništvo, ki je mnogo bolj, nego protiletalsko topništvo generala Franca, sestrelilo 14 Francovih letal, med temi 7 bombnikov, 6 lovcov in 1 izvidniško letalo. Republikanske čete so sestrelile 4 bombnike in enega lovca. Z letalskimi topovi so republikanci uničili 73 Francovih letal, med temi 7 bombnikov in 65 lovcov. Skupno so frankovci izgubili med ofenzivo na Ebru v roku enega meseca 91 letal, med temi 18 bombnikov, 72 lovcov in eno izvidniško letalo. Republikanci so ujeli tudi 11 Francovih pilotov. V istem času so republikanci izgubili 26 letal med temi tri bombnike, 15 lovcov in 2 izvidniška letala. Meseca avgusta je bilo na Ebru 18 velikih zračnih bitk.

Burgos, 28. avgusta. AA. (Havas). »Radical« uradno objavlja izgube republikanske vojske od začetka bojev ob reki Ebro do danes. Po tem poročilu je bilo 16.039 mrtvih, 10.504 ujetih, 4.500 pa jih je pobežnilo. Vseh skupaj je torej nad 31.000.

Poročila z bojišč

Saint Jean de Luz, 28. avgusta. AA. (DNB). Uradno poročilo republikanske vojske poroča, da so republikanske španske čete odbile napade sovražnika na bojišču pri reki Segre. Republikanci so odbili tudi ponovne sovražne napade. Na odseku pri Zuhari na estremadurskem bojišču so republikanci zavzeli Asturo, Ampanar, Zarso in Apillo, na castelonski fronti pa so odbili nacionalistične napade pri Artanu. Salamanca, 28. avgusta. AA. (DNB). Uradno poročilo nacionalističnih čet trdi, da so nacionalisti odbili republikanske napade ob reki Ebro. Nacionalisti uspešno nadaljujejo z ofenzivo ter so sovražniku prizadejali težke izgube. Tudi na estremadurskem bojišču se jim je posrečilo odbiti republikanske napade, kljub temu, da so republikanci na tem odseku dobili znatna ojačenja. Rdeča vojska je tu izgubila tri tanke. V roke nacionalistov je padlo tudi večje število ujetnikov.

Od 1. do 12. septembra
Ljubljanski velesojem

Polovična vozina na železnici, parobrodih.

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za din 2.-

Mednarodna razstava fotografije in filma — Umetnostna razstava — Gospodinja razstava — Vzoren sadni vrt — Obrt, industrija, pohištvo, aeroplani, avtomobili — Plemenski psi 1. in 2. IX. — Tekma harmonikarjev 11. IX.

Lepo zabavišče, velikomesten variete.

NAGRADNO ŽREBANJE. Darila za obiskovalce velesoja: motorno kolo, radio-aparat, šivalni stroj, 30 koles.

60 let šišenske čitalnice

Zaradi slabega vremena so morali razviti prapora preložiti

Ljubljana, 28. avgusta. Ena izmed najlepših nedeljskih prireditelj je bila vsakega proslava šestdesetletnice Narodne čitalnice v Šiški. Čitalnica, ki že toliko vrst let vrši svojo, zlasti v prejšnjih letih tako pomembno narodno vzgojno delo, je dobila ob svojem šestdesetletnem jubileju tudi nov prapor. Krasen rdeč prapor ima v sredini lovčev venec in v njem letnici 1878—1938. Izdelala ga je tvrdka »Naša slovac«, nastavek pa je delo tvrdke Unitas in Seta iz St. Vida nad Ljubljano. Načrt za lepi prapor je izdelal društevni tajnik g. Franc Prosen.

Prapora sta kumovala industrijalec g. Zdenko Knez in solednica Daj-dama g. Justa Osetova. Obema je Narodna čitalnica priredila v soboto zvečer prav lepi podoknicni z vojaško godbo in z lampiončki. Včeraj ob pol enajsti uri se je vršila svečena blagoslovitev prapora v starodavni šišenski cerkvi sv. Jerneja, ko se je bkrata darovala maša za umrle člane čitalnice.

Prodsednik g. Zagradač Avgust je pripeljal v avtomobilu tudi kuma in kumino, da sta bila navzoča pri službi božji. Blagoslovitvi prapora so prisostvovali še častni predsednik čitalnice g. Hiter, v narodnih oblekah pa ga. Tavčarjeva in ga. Terlepova in veliko število članov čitalnice. Blagoslovitev je izvršil pater Metod.

Vsa Šiška je bila v zastavah in v zelenju. Prav in lepo je, da je združila ta pomemben jubilej svoje čitalnice baš s proslavo komarjeve nedelje, saj je skozi dolgo desetletja čitalnica vršila svojo kulturno nalogo, vzgajala generacije v narodni zavesti in širila slovensko prosveto v najhujših dneh našega narodnega obstoja.

Slabo vreme je preprečilo nadaljevanje proslave, tako da je moralo biti razviti prapora preloženo na četrty september. Ni se mogel vršiti stavnosten spreved skozi Šiško, pri katerem bi sodelovali tudi Sokoli in vojaška godba pod taktirko višjega kapelnika g. Heroce.

Imajo zapisano v svojih črnih knjigah. Seveda bodo zaman čakali na poravnano računa.

Da je mična Zofija prebršana zvitorepka, izpričujejo prijave nekaterih oškodovanih strank. Ker je bila zmerom čedno oblečena, je napravljala na ljudi dober vtisk. Na raznih postajah Zasavja se je oglašala v trgovinah, gostilnah in mesnicah. Izdajala se je za učiteljico, uradnico ali pa hčerko kakoga znanega trgovca. K strankam je prišla navadno četrt ure pred odhodom vlaka in potožila svojega zadrego, češ da je pozabila doma denarico in da mora po važnih opravkih nujno v Ljubljano. Zaprošila je za 50, 100, pa tudi več dinarjev, na kakršen odmev je pač računala. Domala vselej je prestopila s svojim nastopom žrtev, dobila je denar, potem pa je ni bilo več na spregled.

Zofija je uporabljala tudi star trik pri družinah, ki imajo kakoga svojca v bolnišnici. Nedavno se je zglasila pri neki litjski družini, ki ima sorodnika v ljubljanski bolnišnici. V času, ko je bila doma le gošpa, je prihajala na vso sapo, češ da je bila v bolnišnici pri stricu, ki nujno potrebuje

300 din. Prijazna gospodična se je ponudila, da bo oddala denar bolnemu stricu sama, ker mora s prvim vlakom v Ljubljano. Denar je dobila, stric pa ga seveda ni dobil, ker ni vedel prav nič za ustrežljivost ljubezneve neznanke.

Zanimiv prizor se je nudil ob zashševanju na tukajšnjem sodišču. Zgledala se je tudi gospa Robenikova, ki je bila nedavno okradena na svojem stanovanju v Slančevi hiši. Po pravici je sumila, da je vlomila Zofija, ki je prišla nekod v hišo in je dobro vedela, kje shranjujejo Robenikovi ključ od stanovanja. Perkova je ukradla ob tisti priliki več oblek in se s plenom umaknila na Šitarjevo, odtam pa preko Grbina in na železniški postaji Savo, kjer je sedla v vlak in se odpeljala na Židani most. Tam je del ukradenih oblek prodala tamkajšnjim znancem. Gospa Robenikova je ugotovila, da nosi Zofija še njene čevlje in tudi njeno črno obleko. Velela je, naj se zatejejo drzno tač'no, kar se je tudi zgodilo.

Oblastva nadaljuje preiskavo. Mnoge stranke, ki jih je oskubila zvitorepa Zofija, pa niti nočejo podati prijave, ker jih je sram, da so šle na lim premeteni sraki.

Maribor preko nedelje

Maribor, 28. avgusta. Danes je bila proslava 30-letnice Narodne strokovne zveze, o čemer poročamo na drugem mestu. Omeniti je predstavo kamniške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda in pa proslavo 20-letnice Jugoslavije z nastopom hokeja Sokola, h kateremu se je zbralo poleg Hočanov in okolice tudi lepo število mariborskih Sokolov in Sokolu naklonjenega občinstva. Proslava je lepo uspela in je bil telovadni nastop deležen obilo priznanja. Naše Hoče so znova pokazale svojo nacionalno in sokolsko zavest.

Dva mlada kopalca pogrešana

Tkalca Tereziya Resmanova s Koroške ceste je javila policiji, da je njen 19-letni sin Josip Resman šel v petek popoldne od doma v Kaferjevo kopalnico, od koder pa se ni več vrnil. Mizarški pomočnik Valter Zorko s Koroške ceste je vedel povedati, da sta se v petek popoldne okoli 16. ure odpeljala po Dravi proti Melju z modro barvano sandolino pogrešani Josip Resman in brezposelni natakart Artur Jan s Koroške ceste, ki se takisto ni vrnil domov. Preden sta se odpeljala, sta pustila svoji obleki v zaklenjeni kabini. Zorko je za to reč vedel, ker ga je Resman v četrtke prispil za čola, ki ga je anal Zorko priklenjenega v bližnji kopalnici. Zorko mu je dal ključ za čola in je pozneje izvedel, da sta se Resman in Jan Artur oblečena v kopalni obleki peljala po Dravi proti Melju, kjer pa je potem izginila za njima vsaka sled. Ni izključeno, da sta se ob vrnitvi po Dravi navzgor prekopicnila v Dravo in utonila.

Velika rabuka v Vojašniški ulici

Snoč so bili ljudje v Vojašniški ulici prič tragičnem prizoru, ko se je bojevitama amaconka spravila nad svojo hčerko in jo neusmiljeno pretepla. Pojavil se je stražnik, ki ga pa je amaconka počakala pred vrati z vedrom vode in mu izjavila, da ga ni nihče klical. Nato je polila gručo ljudi z vodo. Ljudje so hoteli vdreti v stanovanje, vendar se je posrečilo stražniku, da jih je pomiril in potisnil nazaj. Razburjena amaconka je ta čas izkoristila, da

je šla po drugo posodo vode in spet polila ljudi, ki so začeli groziti. Stražniku se je naposled posrečilo, da je napravil red. Povabil je hčerko in očeta na bližnjo stražnico, kjer so ju zaslišali. 17-letna hčerka je izpovedala, da je prišlo do domače rabuke zaradi tega, ker je hotela od doma, češ da ji doma ves denar odvzamejo. K temu je prišlo še to, da so doma izvedeli, da se shaja z nekim fantom, kar je imelo za posledico, da sta jo oče in mati pretepla. Po končanem zaslišanju sta šla oče in hčerka domov in Vojašniška ulica se je spet pomirila.

Še dva burna dogodka

Tudi v neki gostilni v Vetrinjski ulici se je pripetil razburljiv dogodek. Sprijela sta se trgovski pomočnik Emir Ičić in mehanik Bekšir Bašić. Ičić je potlačil Bašića na tla in mu nazadnje zagrozil celo s samokresom. Prišel je stražnik in ju odvedel na bližnjo stražnico, kjer sta oba valila krivdo drug na drugega. Bašiću je policija odvzela orožje in orožni list, nato pa oba izpustila.

Spopad je bil tudi na Pobreški cesti, kjer je navail brivski pomočnik Ivan Nežman na Franca Novaka iz Taborske ulice in mu z nekim trdim predmetom presekal kožo na čelu. Pri zaslišanju je Nežman izpovedal, da je storil to zaradi tega, ker je Novak preklinjal njegovo mater.

Tudi prometnih nesreč ni manjkalo

Pred Veško kavarno se je znašla pod avtomobilom 7-letna učenka Karolina Večernikova z Ruske ceste, ki je dobila pri tem lažje poškodbe na rokah in nogah. Na Aleksandrovi cesti, je podrl neki avto na tla kolezarka Ervina Ključarčevića iz Metelkove ulice, ki je obležal na tleh s poškodbami po rokah in nogah.

Na cesti pri Duplexu pa je podrl neki avto na tla posestniškega sina Ivana Rajšpa iz Korene, ki se je z 10-letno Marijo Medvedovo peljal s kolesom proti domu. S hujšimi poškodbami po glavi in odrgninami po rokah in nogah so ga pripeljali v tukajšnjo bolnišnico, kamor so spravili tudi uboga otroka, ki si je pri padcu razbil vse prednje zobe.

V odsotnosti so jim podrl hišo šestčlanska družina spi na prostem

Murska Sobota, 27. avgusta. Na zapadni strani Murske Sobotje je tako zvano Grolovo zemljišče, ki je pripadalo nekod nosilec madžarskega feudalnega sistema. Kraj ima svojo zgodovino. O tem tudi priča spomenik, ki ga je dal grof Szapary sezidati sredi polja. Pravijo, da v spomin na to, ker so ga Turki tu vpregli v plug in z njim orali. Pred nedavnim je stal spomenik osamljen v polju, a zdaj ga čedalje bolj okrožujejo novozgrajene hiše naglo se razširjajočega mesta. Tu zidajo z večina siromaki. Parcele so kupili od banarčnega konzorija. Daleč okrog je znana siromasčina Male Kanize in Turpolja, nekajih predmestij Sobotje.

Na majhnem koščku zemljišča je razmetana opeka. Osamljena stena iz lesa priča, da je tu stala kočica ubožnega aoboškega meščana. V ozadju je različna ropotinja, na kateri se sušijo odeje in druga poseljni na.

Zenska srednje postave, upadlega obraza in izpitih prsi me je opazila: »Samo naprej, saj saki den pride dosti ljudi gledat.«

Kar sama mi je začela pripovedovati. Piše se Alojzija Filo. Z možem in sinom je letos maja šla na sezonsko delo v Belje. Prej so si bili še zgradili kočico za selemdesetletno mater, fantka in deklico, ki so ostali doma in obdelovali tri orale agrarne zemlje. Ker niso imeli dovolj denarja, so zgradili kočico iz lesa, češ da bo že za silo, dokler se ne vrnejo iz Belja in zgrade hišico iz opeke, ki so jo imeli že pripravljeno.

Med tem je prišel od nekod njen mož.

Čuden vzrok smrtne nesreče

Dotaknil se je hišnega zvonca in padel mrtev na tla

Zagreb, 28. avgusta. Skoro neverjetna nesreča se je pripetila včeraj v neki hiši na Bijenjski cesti v Zagrebu. Ta hiša ima kakor mnoge druge v mestu vzdani avtomat za odpiranje vhodnih vrat, če kdo pozovni na posamezno stanovanje. Vsek stanovalec ima z ulice gumb s imenom in če mu kdo pozovni, lahko odpre vrata iz stanovanja, ne da bi mu bilo treba iti v pritičje. Take naprave so zelo praktične, ker omogočajo stanovalcem, da odpirajo vrata samo ljudom, ki so jim po volji.

Dolavec iz vasi Novaka Ivan Jambrek je pribral vsak den v Zagreb in služil redke dinarje s priložnostnim delom. V zadnjem času je imel zaposlenje pri gospe Miroslavi Šikorovi v omenjeni hiši. Ko je včeraj zjutraj kakor običajno prišel na delo in

pritisnil na gumb zvonca svoje poslodajke, se je zgrudil na tla in obležal mrtev. Ubil ga je električni tok.

Zgodila se je nesreča takole: Jambrek je pozvonil in služkinja mu je avtomatično odprla vrata. Čim je to storila, se je z ulice zaslišal krak. Jambrek se je namreč z eno roko upiral v gumb zvonca, a z drugo se je držal železne prečke in prišel v dotik z električnim tokom. Bil je na kolesu, s katerega ni niti stopil, ko je pozvonil, in je torej s kolesa padel na tla.

Hišni prebivalci so mu takoj prihiteli na pomoč, ker so mislili, da mu je postalo samo slabo. Poklicali so reševalce, a bila je vsaka pomoč zaman. Policija je uvedla preiskavo, da dožene, kako se je mogla zgoditi tako nesnadna nesreča.

Nepreklicno zadnjikrat!
POSLEDNJI VLAK IZ MADRIDA
Kino Matica ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Nesreča nikoli ne počiva

Ljubljana, 28. avgusta

V noči na danes kmalu po 2. uri se je zgodila v Prešernovi ulici kolesarska nesreča. V omenjenem času je peljal po ulici 36-letni dnevničar uradnik pri davčni upravi za okolico Laboda Vinjo in padel s kolesa tako nesrečno, da je obležal z notranjimi poškodbami. Na pomoč poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Prav tako je morala v bolnišnico 13-letna Marija Mastnakova, hčerka natakartice, stanujoča v Samovi ulici 1. Deklica se je danes dopoldne po nesreči polila z vročo kavo. Zlasti nevarne opekline ima po hrbtu.

V Podmilščakovi ulici 43, kjer stanuje, pa se je kmalu popoldne ponesrečil 64-letni mizarški pomočnik pri Naglasu v Trnovskem pristanu Antončič Matija. Padel je z lestve in dobil hude notranje poškodbe. Tudi njega so morali prepeljati v bolnišnico.

Neznani dolgoprstniki strahujejo Markovce

Sv. Marko pri Ptujju, 27. avgusta.

Oni, ki ne sejejo, a vendar zanjejo, so pridno na delu. Ne mine skoraj dan, da ne bi kakšen kmet potožil, da je imel ponči nezaželene goste. Posebno pogoste so tativne poljskih pridevkov. Za krajso po prav primerni sadje, krompir, koruzo, buče, zelje in sočivje. Na žalost oblastva le redko izlede poljske tatitice. Izsledovalna tehnika pri nas še ni dovolj razvita. Morda bi se dobro obnesli policijski psi. Ljudje sicer prav dobro vedo, kdo v vasi ima predolge prste, ali reči komu, da je tat, je nevarno, če nimaš prijemljivih dokazov.

Razen poljskih pridevkov pa se najdejo pri kmetih tudi druge reči, za katerih krajso ni potrebna posebna izurjenost. Prijatelj tuje lastnine imajo posebno piko na perutnino. Poznani so profesionalni tatovi kokiši. Teh tatov ne poboljša še tako stroga sodna kazen. Kadar ne gre zlahka, pošišče močan drog ali pa kos železa in s silo vderejo v zaklenjeno kaščo, kjer so polne skrinje zrnja. Manjši vlom in tatvine so silno pogosti, a oškodovanci dostikrat ne delajo nepotrebnih poti in škodo tiho trpijo. Le večji greh pridejo do ušes čuvarjem reda in postave. Pred dnevi je bilo vlomljeno v kaščo posestnika Horvata Konrada v Markovcih. Vlomilci so odnesli okoli 10 mernikov pšenice. Kaže, da so bile storilcem domače razmere pri Horvatovih dobro znane. Vedeli so, da se posestnik sam zdravi v mariborski bolnišnici in da kritično noč tudi žene ni bilo doma. Računali so, da hlapec in dekla najbrž ne bosta ničesar slišela. Niso se varali. Vlom se jim je popolnoma posrečil. Z drogov in železom so odprli zaklenjena vrata na kašči in nemoteno izvršili svoj namen. Orožniki so sicer uvedli preiskavo, a še niso našli tatov. Po vasi se govori, da so tatovi prav blizu.

90 vlomov nevarne družbe

Maribor, 28. avgusta

Strahovalci Slovenskih gor in Prekmurja so se morali včeraj dopoldne zagovarjati v razpravni dvorani št. 53 tukajšnjega okrožnega sodišča. Bila je sedemčlanska tatinska in vlomiška tolpa, ki je izvršila v času od jeseni 1929 do jeseni 1937 pri raznih posestnikih nič manj kakor 90 vlomov in povzročila škodo, ki presega znesek 100.000 dinarjev.

Kradli so vse, kar jim je prišlo pod roko. Najbolj so strahovali in oškodovali okoliš občine Osluščevci in sosednje vasi. Ukradene svinje, kokoši, vino, žganje in razne življenjske potrebščine so spravili v svojo »centralo« na dom Marije Prejčeve, ker so si plen najprej razdelili, nato pa ga vnovčevali. Pokradeno blago, zlasti svinje, so v nahrbtnikih in zabojih spravljali v Maribor, kjer so ga prodajali po nizki ceni. Člani te tatinske tolpe, so 40 letni viničar Franc Korpar, 36 letni Janez Emeršič, 54 letni Ivan Bežjak, 27 letni zidarski pomočnik Franc Marin, 38 letni Jakob Prejac, 42 letni žetar Ivan Kukovec in 32 letna Marija Prejčeva. Vodja tolpe je bil Franc Korpar.

Včerajšnji razpravi proti strahovalcem Slovenskih gor in Prekmurja je predsedoval s. o. s. dr. Turato. Prisodnica sta bila dr. Ažman in dr. Lešnik, dočim je zastopal obtožbo namestnik državnega tožilca dr. Košenina. Branilci so bili dr. Skopin, dr. Pernat in dr. Kukovec.

Sodna razprava je trajala do 13.30. Predsednik senata dr. Turato je tedaj sporočil, da bo sodba razglašena v ponedeljek ob 17. uri.

Objave

Slavni francoski pevec Andre Bourdin, ki je gostoval v ljubljanski operi v glavni tenorski partiji Massenotove opere Manon, je gotovo še vsem posestnikom takratne predstave, najboljše v spominu. V septembru bo slavni umetnik na peti skoci Jugoslavijo, in upravi se je posrečilo, pridobiti ga za enkratni nastop v operi Manon. Njegov gostovanje bo 10. ali 14. septembra. Točrat nastopi z njim tudi njegova soproga, sopranistka Ellen Dosta, ki bo peča glavno žensko vlogo. Podrobno javimo. Opozorjamo pa ob tej priliki tudi na gostovanje gospe Zinke Kunč-Milanove, ki bo v naši operi v soboto 3. septembra. Pele bo naslovno partijo v operi Gioconda.

Največja hladilnica v Evropi

Francija ima največjo hladilnico v Evropi. Obsegajo 483 štirijakihi metrov in 198 stramb. V tej shranjivo lahko 120.000 ton živil. Francija je zgradila to hladilnico ob koncu svetovne vojne, ko je morala posrebeti za velike zaloge zamrzne, nega maza iz Južne Amerike.

Neodvisni likovni umetniki so ustanovili svoj klub

Ljubljana, 28. avgusta

Ze dve leti trajajo priprave za ustanovitev Kluba neodvisnih, ki naj s svojim obstojem prispeva k tvorbi slovenske likovne umetnosti. Napele so se v soboto zvečer zbrali mladi slovenski slikarji in kiparji k ustanovnemu občnemu zboru, ki se je vršil v restavraciji pri Koškaku.

V imenu pripravljalnega odbora je podal g. Nikolaj Pirnat kratek pregled o delovanju tega odbora in o smotrih novega društva. Klub se je afirmiral najprej v Ljubljani, kjer je priredil doslej tri razstave. Razstave se bodo prirele tudi v tujini, kjer so že mnogi izmed razstavljalcev priznani.

Klub neodvisnih se je porodil iz nujne potrebe, da se naša moderna umetnost organizira, zastopal je pod predvsem strokovne interese svojih članov, nikakor pa ni usmerjen proti Društvu slovenskih likovnih umetnikov. Eden izmed glavnih smotrov kluba je materialna zaščita umetnikov.

G. Pirnat je predlagal, da se za predsednika izvoli g. Stane Kregar, za tajnika Maksim Sedej in za blaginjaka Marij Pregelj. Za posevodečega tajnika pa je predlagal g. prof. Bogza Preglja. Predlog je bil soglasno sprejet in člani so izročili posevodečemu tajniku za njegovo dosedanje požitvalnost simbolično pozlačen dinar.

V nadzorni odbor so izvoljeni Zlatko Kalin, Nikolaj Pirnat in kipar Karel Pustrih.

Nadaljnje zborovanje je vodil novo izvoljeni predsednik, ki je pozval vse navzoče, da naj jih družijo klub v borji za lepo umetnost, katerega jim bodi vedno in povsod prva skrb, in da naj stojijo daleč proč od vsega akademizma in kiča.

Klub neodvisnih bo prirejal vsakoletno razstave doma in na tujem v svrhu čimboljšega poznavanja naše umetnosti tako pri nas kakor pri drugih narodih in bo še letos otvorjena v Pragi prva tovrstna razstava. Vršila se bo pod protektoratom dr. Zenka Petra, primatorja mesta Prage, predsednika Akademije znanosti in umetnosti J. B. Foersterja, dr. honoris causa Maksa Švalinskega, načelnika IV. oddelka Akademije znanosti in umetnosti, rektorja umetnostne akademije kiparja Oskarja Španjela in direktorja obrtne šole dr. Pečirka. Klub bo skušal časoma priti do lastnega paviljona.

Za častne člane kluba so izvoljeni dr. Fran Windischer, dr. France Stele in upravnik Janez Zorman za zasluge, ki jih imajo na razvoju slovenske umetnosti.

Klub priredi v okviru jesenskega vesejma svojo IV. skupno razstavo, na kateri bodo s svojimi deli zastopani vsi člani.

Mlada pustolovka prijeta

24 letna Zofija Perkova je sleparila, kradla in vlamljala po Dolenjskem in Štajerskem

Litija, 28. avgusta

Več kakor dva meseca so prihajale na razne orožniške postaje v Zasavju, pa tudi po Štajerskem in na Dolenjskem prijave o tatvinih, vromih in sleparstvih, ki jih je izvršila 24-letna Zofija Perkova, rojena v Nemčiji, pristojna pa v Lokje pri Zidanem mostu. Oblastva pa ji niso mogla do živega, ker se je znala Zofija spretno izmikati nastavljenim pastem in se je po vsaki tatvini jadrno preselila drugam.

Ko so Zofijo te dni iskale orožniške patrulje po Štajerskem, se je priklatila čedno napravljena v naselje Log v Kandriški dolini. Tam se je seznanila s Čelešnikovi, ki imajo precej obsežno kmetijo. Izdala se je za učiteljico Slavko Prekovo iz Rimskih toplih in se je odočila, da bo preživela nekaj časa na kmetih kot letoviščarka. Čelešnikovi so prijazni gospodični stregli prav gostoljubno. Gospodična učiteljica je navezala prijateljstvo z domačim sinom, ki je šel z njo celo na gasilsko veselilo v Kandriše. Tam pa jo je opazil komandir orožniške postaje na Vačah g. Mihael Strajner in se začel zanimati za zgornjo letoviščarko. Spomnil se je namreč tiralice v »Policijem dnevniku«, kajti je bil tisti popis močno podoben gospodični na veselici.

Naslednji dan je bilo na Sv. gori žegnanje, in ko je izvedel komandir g. Strajner, da bodo na žegnanju tudi Čelešnikovi in njihova letoviščarka, je šel s patroljo na izlet na Sv. goro.

Tam je bila Zofija spet v drugi obleki in je zabavala družbo domačih fantov, kasneje pa se je sprijateljila z večjo družbo ljubljanskih turistov. Medtem je zbral komandir g. Strajner že nekaj podatkov, ko so ga potrdili in sumu, da je na pravem potu za dolgo iskano tatico Perkovo.

Komandir g. Strajner je povabil osumljenko iz prijetne družine, tedaj pa se je letoviščarka razburila in zagrozila, da se bo pritožila zoper orožnikov postopek, ker jo vabi iz družbe. Na bučen razgovor so postali pozorni drugi izletniki. Orožniki so zahtevali, naj se osumljenka legitimira, ta pa je zatrjevala, da ima legitimacijo doma v Logu pri Kokolovih, kakor se Čelešnikovi pišejo. Razburjena gospodična je na ves glas zatrjevala, da je učiteljica Perkova in da službuje v Rimskih toplih. Iz gruče ljudi, ki so bili priča neobičajnega prizora, je pristopil neki turist, uradnik na prosvetnem oddelku banke uprave v Ljubljani, in se je stavil na razpolago, da bo z dovoljenjem orožnikov zastavil gospodični nekaj vprašanj o šolskih in učiteljskih zadevah, da se tako ugotovi, ali so njene navedbe prave. Orožniki so na to pristali, vprašanja pa so čedalje bolj dokazovala, da se osumljenka laže, ko se izdaja za učiteljico.

»Koliko razredov ima šola v Rimskih toplih?«

Gospodična učiteljica iz Rimskih toplih tega ni vedela.

Naslednje vprašanje je bilo, kdo je nje šolski upravitelj in kdo je nadzornik v njenem šolskem srezu.

Za gospodično učiteljico sta bili obe vprašanji kakor španjska vas.

Ko jo je vprašal ljubljanski turist za pojasnilo, kateri razred poučuje, mu je odvrnila, da peti oddelk, ki ga v Rimskih toplih sploh nimajo. Tedaj se je začela »učiteljica« zvijati. Začela je trditi, da je

bila zadnji čas prestavljena v Hinje. Pa tudi glede tega kraja njeni odgovori niso ustrezali. S tem spraševanjem je bil sum orožnikov potrjen, da je letoviščarka lažna učiteljica. Napovedali so ji aretacijo in so jo ob veliki pozornosti množice, ki je ta dan prišla na Sv. goro, odvedli v dolino.

Vestno nadzorovano so vedli orožniki z Vač aretiranko najprej v dolino na stanovanje. Ko so stopali proti Vovšam, se jim je Zofija Perkova nenadno izmotala in stekla preko travnika. Ko pa je začutila, da ne bo mogla pobegniti, se je hotela vreči s strme poti kar preko skal v prepad. Pravočasno pa so jo še prijeli in ji onemogočili pobeg ali pa celo samomor. Da ji preženejo misli na pobeg, so jo uklenili.

Močno so se prestrašili Kokolovi, ko so videli gospodično učiteljico z železnimi zastavicami in v spremstvu orožnikov. Zahvalili so se vrlim čuvarjem, ko so izvedeli, kako nevarno tiščo so hranili pod svojo streho. Šele tedaj so se domislili, komu gre naptirji nekaj tatvin, ki so se izvršile zadnje dni, odnočno noči, pri njih in sosedih. Ljubeznost Zofije, ki je pomagala Čelešnikovi in sosedom pri pospravljanju v hišah, je šla le na račun polzvedovanja, kje hranijo to in ono. Gotovo se je pripravljala na ugoden trenotek, da bi nabrala čim več in nato izginila, kakor je to storila še doslej tudi drugod.

Zofija Perkovo imajo zdaj na varnem v litjskih sodnih zaporih. Vsak dan prihajajo nove stranke in prijavljajo grehe, ki jih Zofija tudi prizna. Posestnik Pivec s Konja je Zofijo prepoznal, ko je rokovnjačila na Ponovičah in Konju. V času, ko so bili Pivčevi zaposleni pri poljskem delu, je Zofija petkrat vlomila v njihovo hišo in odnesla najrazličnejše blago, živila, obleke in drugo. Ko se je Pivec skril na podstrešju, so jo zajeli in razkrinkali, vendar je takrat niso javili oblastvom, ker je iz svoje zaloge v gozdu vrnila vse, kar je pokradla Pivčevim.

Zofija je kradla po Zasavju, Štajerskem in Dolenjskem. Zato je morala z orožniško patroljo celo v šture pri Celju. Tam ima neke sorodnike in pri njih je menda shranjevala, kar je nakradla po drugih krajih. Precejšno zalogo obleke in perila je imela shranjeno v gozdičku teharskega župnišča. Patrolja se je napotila z Zofijo na naznačeno mesto ob potoku. Zaloga pa ni bilo več, ker so jo medtem našli kosci, ki so kosili na bližnem travniku. Skrito zalogo je imel neki kovaški pomočnik in so orožniki blago zaplenili.

Prav tako je morala Zofija z orožniško patroljo v št. Janž na Dolenjskem, kjer je tudi rokovnjačila. Dobila so del blaga, ki ga je prodala po tamkajšnjim krajih. V št. Janž se je bila napotila po nekem posestnem vromu v Zasavju. Odpeljala se je od Zidanega mosta, nato pa je šla peš skozi Radeče in mimo Brunka.

Zofija Perkova pa je prišla navzkriž z zakonom tudi še po drugih krajih. V kamniški okolici je spejala nekemu mehaniku novo kolo, ki ga je skušala pri nas prodati, pa so ji orožniki še pravočasno onemogočili sleparstvo. Zofija je vzela pri mnogih trgovcih razno blago na kredit. Izdajala se je za uslužbenko tega ali onega podjetja in si nabrala precej blaga, perila in drugega. Tudi nekateri tukajšnji trgovci jo

Sportna nedelja

Trije nogometni porazi proti CSR

ČRN DAN ZA JUGOSLAVIJO

Naša državna nogometna reprezentanca je včeraj v Zagrebu izgubila proti češkoslovaški z 1 : 3, pa tudi v medmestnih tekmah Prage z Zagrebom in Beogradom so zmagali čehi

Ljubljana, 28. avgusta. Današnja nogometna nedelja je potekla v znamenju treh reprezentativnih srečanj s češkoslovaškimi izbranimi enajstorci. Glavna tekma med I. reprezentancama je bila v Zagrebu, po dve enajstorci pa sta igrali proti Čehom še v Beogradu in Pragi v zastopstvu Beograda in Zagreba. Izkupicek vseh treh tekem je najslabši, ki smo mogli računati z njim, kajti izgubili so naši nogometni reprezentanti na vseh treh frontah. Rezultati so sicer tesni, toda poročila pravijo, da so vse tri češke zmage popolnoma zaslužene, kar je vsekakor za trenutno formo naših najboljših nogometašev Beograda in Zagreba komaj razveseljivo spričevalo. Sicer pa je tudi na velikih tekmah žoga samo okrogla.

V naslednjem objavljamo nekatere podrobnosti o poteku teh današnjih tekem:

ČSR : Jugoslavija 3 : 1 (2 : 0)

Zagreb, 28. avgusta. Na igrišču Concordije je bila danes odigrana z napetostjo pričakovana dosedanja 20. reprezentativna tekma med Češkoslovaško in Jugoslavijo, ki je štela tudi v tekmovalje za pokal predsednika dr. Beneša. Za današnje srečanje med našimi in češkoslovaškimi nogometaši je vladalo ogromno zanimanje in se je zbralo na igrišču rekordno število

oko 12.000 gledalcev

Po opravljenih običajnih formalnostih, medsebojnih pozdravih in izročitvi spominskih daril, sta se moštvi švicarskemu sodniku Würtrichu postavili takole: Češkoslovaška: Purkert, Košťálek, Čtíroky, Pruha, Bouček, Kopecky, Riha, Senecy, Bican, Brađač, Nejedlý.

Jugoslavija: Glaser, Hügl, Dubac, Lechner, Jazbinšek, Kokotović, Šipóš, Antolko- vič, Petrovič, Cabrić, Zečević. Igra se začne takoj v živahnem tempu, toda obe moštvi očitno sprva samo posku- šata obojestranske moči. Kmalu pa se raz- vije v hitrejšem tempu in žoga prehaja naglo s polja v polje. V 15. min. je prva velika nevarnost za Jugoslavijo. Senecy strelja iz 16 m dalje ostro in visoko žogo v kot, ki pa se na srečo odbije od prečke. V napadu na nasprotno stran dobi žogo kot zadnji Antolko- vič, ki pa jo pošlje mimo drogov. Nejedly na levem krilu je stalno nepokrit in preko njega se valijo stalno nevarni napadi na jugoslovenski gol. S te strani imajo Čehi mnogo prilike za reali- ziranje, toda Glaser deloma po sreči, delo- ma pa tudi z znanjem rešuje mnogo ne- varnih stvari. Češka enajstorica igra ka- kor stroj in ni v njej nobene slabe točke. Krasna igra napadalne vrste ji v 19. min. zasluzeno prinese prvi uspeh. Po lepi kom- binaciji pride do žoge Bican, ki strelja neubranljivo pod prečko; Glaser je bil proti tej žogi brez moči.

1 : 0 za ČSR

V 23. minuti streljajo naši kot proti Čehom, toda Zečević pošlje žogo zelo slabo in pred golom razčistijo situacijo odlični nasprotnikovi branilci. Žoga je spet na drugi strani in Glaser ima mnogo nevar- nega posla, ki ga opravlja zelo sigurno. V 30. min. naš napad štirikrat zaporedoma obstreljuje češki gol, toda žoga je kakor začaran in se bodisi odbije od drogov ali pa ostaja na nogah čeških branilcev. V 34. min. je velika gneča pred češkim golom. Petrovič ostro strelja, vratar ne drži dobro in žogo dobi Šipóš, ki strelja dobro v smeri gola, toda žoga se odbije od levega branilca v kot. Tudi ta šansa ne prinese no- bene spremembe. Čehi igrajo sijajno in po- šiljajo iz vseh razdalj nevarne strele proti Glaserju, ki se spet opetovano izkazuje. V 40. min. imajo naši redko priložnost, da bi izravnali; Šipóš centrira Antolko- viču, ki je sam pred golom, toda 3 m pred češkim vratarjem pade tik pred žogo, ki odide v drugo smer. Minuto kasneje se dvigne Bi- can skoraj s srede igrišča, uide krilcu in obema branilcema, prav do neposredne Glaserjeve bližine in od tod neubranljivo pošlje v mrežo.

2 : 0 za ČSR

Kmalu nato je tudi konec prvega pol- časa. V drugem polčasu začnejo naši z veliko ofenzivo, toda igrajo vse preveč po slabi levi strani, kjer sta neuspešna Zečević na krilu, pa tudi Petrovič v sredini. V 11. min. reši Glaser skoraj sigurni gol. Brađač pošlje ostro bombo v skrajni kot in vse se je zdelo, da je žoga že v mreži, toda Glaser jo je v krasnem skoku ujel še pravočasno. Hip nato pride do žoge Šipóš, ki se spusti v solo akcijo in res doseže krasen in čistni gol za naše barve.

2 : 1 za ČSR

Publika navdušeno pozdravlja naš uspeh. V 13. min. prisodi sodnik iz neznanega raz- loga prosti strel proti nam iz 16 m dalje, ki ga da celo ponoviti, toda na srečo vse mine brez škode. Naši spet uvedejo veliko ofenzivo, toda Petrovič v sredini je mnogo premehak in prešibak, da bi vodil s po- trebno hitrostjo ta napad; namesto njega bi morali imeti drugega vodjo napada. De- set minut traja ta naša ofenziva, pa ne prinese rezultata. Leva stran in sredina skupno s Cabrićem ni mnogo vredna, Ši- poša samega pa čuvata stalno po dva češkoslovaška igralca. V 24. min. ustvari Ši- poš krasno pozicijo in tudi strelja lepo, toda Purkert zaokrene še pravočasno v kot — brez sadu za nas. Čehi se zdaj osvob- odijo pritiska in začnejo napadati tudi sami. Uspeh se jim zasneme že v prvi na- slednji minuti, ko Senecy z nenadnim strelom preseneti Glaserja in poviša raz- liko na

3 : 1 za ČSR

Ta gol ima tudi Glaser na vestil. Gostje uprizorijo pozneje še mnogo lepih akcij, pa tudi z naše strani je še nekaj priložnosti, da bi se zmanjšalo razmerje, toda tudi češki vratar Purkert je zelo siguren in brani vse. V 38. min. strelja Šipóš kot žoga pri- de lepo v sredo, toda Antolko- vič jo dvigne z glavo nad prečko. Naši se še mnogo tru-

dijo, da bi dosegli še kaj, toda Čehi vztra- jajo v veliki formi do konca in rezultat se ne menja več.

Švicarski sodnik je bil zelo dober in vse- skoki objektivni.

Kratko o enajstorih

Češkoslovaška enajstorica je danes po- popolnoma opravičila sloves, ki ga uživa zad- nji čas kot ena najboljših srednje-evrop- skih reprezentanc. Predvedla je krasno tehnično in kombinatno igro v vsem prv- em polčasu, pa tudi v velikem delu dru- gega dela igre. Opazila se je njena odlična igra z glavo in pa velika vigranost, tako da je moštvo funkcioniralo brezhibno v vseh vrstah. Posebej pohvalno pa je treba omeniti vratarja Purkerta, srednjega krilca Boučka in pa vse napadalni kvintet z odličnim Bicanom na čelu, ki je gotovo igralce evropskega razreda. Moštvo je zma- go zaslužilo.

V naši enajstorici je bil najboljši mož Šipóš, ki je zmerom znova vlek napadal- no vrsto v ogenj, toda ni imel v svojih tovariših prave opore. Za silo sta se ra- zumela le z dobrim Antolko- vičem, ostali trije v napadu pa niso zadovoljili. Zelo slab je bil Petrovič v sredini, ki je kmalu po prvih napadih opešal. pa tudi Cabrić ni pokazal nič posebnega. Pod vsako kri- tiko pa je bil Zečević na levem krilu, ki je več pokvaril kakor pa ukrenil korist- nega. Krilska vrsta se je zelo trudila, bila pa je daleč pod formo nasprotnikov. V trojici je še najbolj ugajal Kokotović. V branilskem paru je bil Hügl boljši mož, Glaser v vratih pa je igral odlično in gre- šil samo enkrat, toda zato so Čehi beležili svoj gol več.

Igra je bila zelo lepa in je potekla obo- jestransko fair, tako da so bili številni gledalci zelo zadovoljni in so ob koncu burno pozdravljali obe enajstorici.

Praga : Beograd 1 : 0 (1 : 0)

Beograd, 28. avgusta. Pred približno 4000 gledalci je bila dane- na na igrišču Jugoslavije odigrana med- mestna reprezentativna tekma med Prago II. in Beogradom.

Tekma za Jadranski pokal

Viktorija ima najboljšo klubsko ekipo

Včeraj je v važnem dvoboju z Ilirijo zmagala s 63 : 46 točkam in izboljšala obenom 4 jugoslovenske rekorde

Ljubljana, 28. avgusta. Viktorija se je danes znatno približala svojemu cilju, zmagaj v tekmovalju za Ja- dranski pokal. 119 točk je pred tekmo z Ilirijo še ločilo od Triestine, po današ- njem izidu znaša razlika le še 55, s čimer je več kakor gotovo, da bodo Sušanci prvaki, ker jim preostaja še srečanje z najslabšim zastopnikom lige, z Jadranom. Današnji nastop Ilirije je bil

še v znamenju krize

ki jo je prebolela plavalna sekcija. Opaziti je bilo pomanjkanje discipline in se nika- kor ne bi smelo zgoditi, da je drugi za- stopnik Ilirije na 400 m startal šele, ko so ostali že plavali proti cilju. V splošnem so Ilirijani z malimi izjemami postregli z rezultati, ki so precej pod povprečnostjo. Izmed 9 plavalnih točk, je zmagala Ilirija samo v treh, vsa ostala prva mesta pa je pospravila Viktorija. Premoči Sušancov najbolj zgovorno priča dejstvo, da so le trikrat zasedli poslednje mesto, Ilirija pa šestkrat. Le tako je prišlo, da je Ilirija s končnim izidom 63 : 46 izgubila srečanje celo za točko slabše kakor na Sušaku. Zma- ga Sušancov je bila v vsakem pogledu zaslužena. Baš za najvažnejše tekme so dosegli najboljšo formo in dokazali, da so trenutno najmočnejši plavalni klub v Ju- goslaviji. Zaslužena nagrada njihovega marljivo in sistematičnega dela je ko- picica novih rekordov. Tudi na današnji tek- mi so

izboljšali štiri rekorde,

in sicer prav izdatno. Defilipis je na 400 m zboljšal rekordni čas na državnem prven- stvu za skoraj 6,5 sekunde, enako je Smo- likova na 100 m hrbtno močno popravila rekordno znamko. Tretja rekordka je po- stala Krmpotičeva na 100 m prosto s časom 1:15,5 (stari rekord 1:15,6). Četrti rekord je zabeležila damska stafeta Viktorije na 4x50 m prosto. Štirje novi državni rekordi so za eno samo prireditve več ko lep izkupicek.

Zanimanje občinstva je bilo precejšnje, čeprav je marsikaterega prestrašil dež, ki je le malo motil prireditve. Občinstvo je na- gradilo uspeh Sušancov z zasluženim odo- bravanjem.

Takoj v začetku so Čehi boljši, toda četr- ti ure pozneje prevzamejo Beograščani prvo besedo in Božović nekajkrat nevarno strelja — toda mimo gola. V 24. min. je že Sedlaček pri žogi in jo ostro bije na gol, Jakšić drži, toda žoga mu pade iz rok, pri- teče Skala in jo pošlje v mrežo. 1 : 0 za Prago. Moštvo Beograda je še zmerom do- bro v polju, toda pred golom ne zna iz- koristiti številnih dobrih situacij, nekoliko pa ima težav tudi zaradi odlične praške obrambe.

V drugem polčasu so domači znatno boljši, toda vsi njihovi napadi se nehajo pred golom ali pa ostanejo v rokah odlič- nega vratarja Krausa. Praga je zmagala zaradi edine Jakšičeve napake, v ostalem pa se je njena enajstorica pokazala kot prav dobro vigrano moštvo. Najboljši del beogradskega moštva je bila obramba, v napadu pa je najbolj ugajal Lah. V tem kvintetu je popolnoma zatajil Perlič. Tekmo je sodil domači sodnik g. ing. Mika Popović.

Praga : Zagreb 3 : 2 (2 : 1)

Praga, 28. avgusta. Pred okoli 5000 gledalci je danes na igri- šču Sparte reprezentanca Prage zmagala nad reprezentanco Zagreba.

Domači so takoj v prvih minutah izve- dili nekaj ostrih napadov, medtem ko se Zagrebčani sprva na velikem in travnatem igrišču sploh niso mogli znajti in so celo mnogo padali. V 20. min. je Zeman prišel skoraj pred gol. Zmaru mu je tekel naspro- ti, on pa je mimo njega poslal žogo v pra- zen gol. Dve minuti kasneje je Sobotka ušel branilcema in neubranljivo povišal na 2:0. Seč sedaj so se zmanjšali tudi Zagreb- čani in vzprizorili nekaj napadov, v 43. min. streljanju so imeli precej smole, V 43. min. je slednjič Medarić poslal ostro žogo, vratar jo je odbil, toda zdaj je bil Solerti že na mestu in se je znižal na 2:1.

Po odmoru so bili Zagrebčani mnogo boljši, toda spremljala jih je precejšnja smola. Skoraj 15 minut so bili v dobri priložnosti, pa niso mogli zadati gola. Sled- njije je v 18. minuti Medarić lepo podal Lešniku, ki je z glavo podaljšal, toda od- lični vratar Tichy se tudi topot ni dal ukantiti. Minuto kasneje pa je v gneči pred praškim golom sodnik videl roko in pris- o. dič enajstmetrovko, iz katere je Medarić zaslužen izbral. 2 : 2. Zagrebčani so imeli poslej še mnogo lepih prilik, toda zdaj je vratar Tichy pokazal vse svoje ve- like sposobnosti. V 43. minuti, torej tik pred koncem, pa je zaradi nesporazuma med Staretom in Konstantinovičem desno krilo Feldner s lahkoto dosegel zmago- nosni gol.

V zagrebškem moštvo so bili prav do- bri Golac, Stare in tudi za silo Zmar, med vsemi pa se je odlikoval Medarić.

Tehnični rezultati

so bili: 400 m prosto moški: 1. Defilipis (V) 5:15,9 jugoslovan. rekord (stari Defilipis 5:22,2), 2. Struelci (V) 5:37, 3. Scapin (I) 6:58, 4. Hudnik (I). Medčasi Defilipisa so bili: 100 m 1:11,4, 200 m 2:33, 300 m 3:55,5. Točke Viktorija 8, Ilirija 3. 100 m hrbtno ženske: 1. Smolik (V) 1:24,4 bolje od rekorda (1:29 Bena), 2. Finc (I) 1:32,9, 3. Wimmer (V) 1:36,5, 4. Brađač (I) 1:37,1. Smolikova je vodila od starta do cilja. Wimmerjeva je na koncu popustila in je komaj rešila 3. mesto. Točke Viktorija 15, Ilirija 7. 200 m prsno moški: 1. Cerer (I) 3:04, 2. Grkinić (V) 3:04,8, 3. Hribar (I) 3:05,3, 4. Kohn (V) 3:12,5. Cerer je plaval ležerno in mu je šlo samo za 1. mesto, enako ka- kor Grkinić za drugo. Cerer je marsiko- mu pripravil težke trenotke, ker se je dal voditi Grkiniću do 5 m pred ciljem. Točke Viktorija 19, Ilirija 14. 100 m prosto ženske: 1. Krmpotić (V) 1:15,5 jugosl. rekord izboljšanje za 0,1 sek., 2. Smolik (V) 1:17,6, 3. Keržan (I) 1:21,6, 4. Finc (I) 1:22,8. Po 30 m sta obe Suša- čanki že sigurno vodili in sta po obratu naskok še bolj povečali.

Točke Viktorija 27, Ilirija 17. 100 m prosto moški: 1. Wilfan (I) 1:01,6, 2. Stocker (V) 1:03,8, 3. Mini (V) 1:05,4, 4. Cerer (I) 1:07,8. Wilfan je zmagal si- gurno in to s prav dobrim časom. Za 50 m je potreboval 27,8 sek. Cerer je bil menda nerazpoložen, ker je za skoraj 4 sek. zaostal za svojim najboljšim časom. Točke Viktorija 32, Ilirija 23. 100 m prsno ženske: 1. Werner (I) 1:35,2, 2. Boršič (V) 1:37,4, 3. Martin (I) 1:40,2, 4. Wimmer (V) 1:47. Sigurna zma- ga favoritke dočim si je Boršičeva zagoto- vila 2. mesto, ker je imela na zadnjih 50 m več rezervnih moči. Vsi časi so le po- vprečni.

Točke Viktorija 36, Ilirija 30. 100 m hrbtno moški: 1. inž. Marčeta (V) 1:17, 2. Schell (I) 1:18,8, 3. Negovetić (V) 1:19,4, 4. Pestešek (I) 1:19,8. Zaradi ne- nastopa Wilfana je bil siguren favoriti Marčeta, ki se ni prav nič trudil. Pestešek je šele v zadnjih metrih padel z dru- gega na poslednje mesto. Točke Viktorija 43, Ilirija 34.

Šestih so strelki s 3 m, kjer sta Ilirijana spevala sigurno dvojno zmagaj. Za Viktorijo je nastopil edino Stručaj, ki pa še ni prišel preko osnovnih pojmov skakanja in je naravnost čudovito, kako je zasedel na Sušaku 2. mesto. 1. Ziheri (I) 57,46, 2. Pribošek (I) 43,77, 3. Stručaj (V) 23,60.

4x50 m prosto ženske: 1. Viktorija (Smolik, Kalpić, Radmanović, Krmpotić) 2:19,3 nov jugosl. rekord (stari reprezent. Ju- goslavije 2:20,4), 2. Ilirija (Keržan, Bin- der, Brađač, Finc) 2:26. Pri Viktoriji sta bili najboljši prva in zadnja. Zmagajo je od- ločila že Smolikova.

Točke Viktorija 53, Ilirija 40. 4x200 m prosto moški: 1. Viktorija (Mi- ni, Potočnjak, Struelci, Defilipis) 9:46,21, 2. Ilirija (Schell, Mihalek, Cerer, Wilfan) 10:19,6. Niti eden od zmagovalcev ni plaval nad 2:28! Zmagal je prav za prav že Mini, ki je s časom 2:27,7 prinesel dobrih 15 m prednosti, ker je netrenirani Schell plaval izredno slabo (2:41,1!). Najboljši čas pri Viktoriji je imel Defilipis z 2:23,1, toda še hitrejši je bil Wilfan z rezultatom 2:20,2, ki je za 0,8 sek. boljši od njegovega lastnega rekorda. Wilfan je tudi za 6 m zmanjšal razliko, kar je spričo izvrstnega Defilipisovega časa dovolj.

Končno stanje točk: Viktorija 63, Ilirija 46. Sredila se je tekma v waterpolu. Gostje so dokazali, da so danes nedvomno najbolj- še moštvo v državi in so gladko premagali Ilirijo.

Viktorija : Ilirija 6 : 1 (4 : 0)
Viktorija je nastopila v postavi Vidmar, Polić V., Matković, inž. Marčeta, Grkinić, Polić B., Kurtini, Ilirija pa Linhart, Fux, Jamnik, Demonte, Lenart, Scarpa, Čuden.

Prijateljski nogomet pri nas
Maribor : Atletiki 6 : 3 (6 : 1)
Maribor, 28. avgusta. Po večmesečnem prestopu je danes po- podne ISSK Maribor na Rapidovem igri- šču odigral prijateljsko nogometno tekmo s celjskimi Atletiki. Prvotno bi moralo priti v goste moštvo SK Celja, potem je bil najavljeno SK Olimp, nazadnje pa so igrali Atletiki. Maribor je pač hotel po vsej sili izkoristiti današnji prosti termin za tekmo, na kateri bi preizkusil in pre- gledal svojo prenovljeno enajstorico.

Zmagovalci današnje tekme so poka- zali, da bodo začeli novo sezono s prav dobrimi močmi. Naj igrajo še nekaj tek- em, pa bo moštvo gotovo v prav zado- voljivi formi. V enajstorici so se danes pojavili nekateri novi igralci, ki po prvem vtisu obetajo še mnogo. Atletiki so bili do odmoru popolnoma podrejeni nasprotnik in jim je Maribor v 20 minutah nasul kar 5 golov, pozneje pa so se lepo popravili in znižali razliko na 6 : 3. Tekmo je sodil g. Bizjak. V predtekmi je rezerva Maribora pora- zila rezervno Rapida z 2 : 0 (1 : 0).

Maribor : Atletiki 6 : 3 (6 : 1)

Kolesarske dirke v Mariboru
Maribor, 28. avgusta. Na stadionu Zelezničarja so bile danes popoldne pred okoli 500 gledalci medklub- ske kolesarske dirke, na katerih pa so startali samo mariborski dirkači, člani Ze- lezničarja in Maribora, ker prijavljenih ljubiteljskih vozačev sploh ni bilo v Maribor. Tako so se te dirke razvile v dvoboj med domačimi nasprotnikoma. Zelezničar- jem in Maratonom. Podrobni rezultati posameznih dirk so bili naslednji: Dirka juniorjev: (10 krogov; krog po 450 metrov) 1. Karel Sodec (Maraton) 6:39,4, 2. Oskar Rozman (Zel.) 6:40, 3. Slavko Lampe (M) 6:41. Glavna dirka (20 krogov): 1. Stefan Roz- man (Zel.) 16:05,3, 2. Karel Sodec (M) 16:06,2, 3. Oskar Rozman (Zel.) 16:06,4. Dirka ciljev: (25 krogov, vsakih 5 kro- gov cilj, zadnji cilj šteje dvojno): 1. Stefan Rozman (Zel.) 2:46,8 (36 točk), 2. Karel Sodec (M) 2:48,9 (28 točk), 3. Oskar Roz- man (Zel.) 2:50 (24 točk). Handicap dirka (10 krogov): 1. Alojzij Rozman (Zel.) 6:30, 2. Ivan Sojčić (M) 6:30,1, 3. Slavko Lampe (M) 6:38. Tolažilna dirka: (15 krogov): 1. Slavko Lampe (M) 6:49,4, 2. Ivan Sojčić (M) 6:50,3, 3. Alojzij Rozman (Zel.) 6:51. Po končanosti dirk je načelnik kolesar- sko sekcije Zelezničarja g. Glavič razglasil rezultate in razdelil najboljšim dirkačem lepa darila.

Poljski dijaki se vračajo v domovino
Beograd, 28. avgusta. e. Tu se že dva dni mudí skupina 45 poljskih dijakov in dijakinj, ki so letovali kot gostje naše države na našem Primorju. Na povratku so se zaustavili v Beogradu, kjer so si več- raj in danes ogledali njegove zanimivosti, nočjo pa odpotujejo v svojo domovino. Pol- ni hvale govora o svojem bivanju v naši državi in zlasti ne morejo prehaliti kra- sote naše jadranske obale.

Jubilejne znamke Jadranske straže
Split, 28. avg. e. Izvršni odbor Jadranske straže je zaposlil pošto ministristvo, naj bi ob prihiti 20letnice razvija naših zastav na vojnih ladjah izšlo posebno serijo po- stnih znamk s pomorskimi motivi. Serija naj bi izšla na obtežnost 31. oktobra. Čisti dobiček od prodaje teh znamk bi služil za zgraditev domov na Jadranu in za ureditev pomorskega muzeja. Pošto ministristvo je tej prošnji Jadranske straže ugodilo in bo- do znamke izklesane po načrtih, ki jih je predložila Jadranska straža.

Igra je bila zelo fair in je imel uspeh tega sodnik Kramarič leško delo, ki ga je opravil vrnoma. Že v 15 sek. je Kurtini do- segel vodstvo, ker ga je obramba Ilirije pustila nekritega. Kmalu nato je Grkinić idealno podal Poliću B. in že je bilo 2 : 0. Kurtini je nato brez težave povišal na 3:0, nakar je sledila daljša ofenziva Ilirije, ki pa zaradi netočnega streljanja ni prinesla številkega uspeha. Malo pred odmorom so pustili nevarnega strelca B. Polića spot prostega in s 4 : 0 je šlo v odmor.

V drugem polčasu je prišla Ilirija bolj do izraza, a je zmerom kvarila zaradi ne- točnega podajanja. Nič ni pomagalo, da so strelca Polića skrbno krili — iz težkih po- zicij je še dvakrat potresel mrežo. Ilirija je za vsako eno hotela zboljšati rezultat, kar se ji je po lepi kombinaciji Scarpa-Čuden res posrečilo. Tik pred koncem je Lin- hart bravurozno obranil še silovito Kur- tinijevo bombo.

Stanje točk
Po tej tekmi je stanje tekmovalja v pla- vanju naslednje: Triestina 469 točk (8 na- stopov), Viktorija 414 (7), Fiumana 374 (7), Ilirija 309 (6), Jadran 234 (6). V waterpolu: Viktorija 11 točk (44:10), Triestina 10 (28:30), Jadran 6 (31:14), Ilirija 6 (26:25), Fiumana 1 (4:54).

V skokih vodi sigurno z že zagotovljeno končno zmago Ilirija pred Triestino in Vik- torijo.

Ostale nogometne tekme
Osijek: Osijek : Subotica 3 : 1 (2 : 1). Tekma za severni pokal. Riga: Latvija : Češkoslovaška (mlada garnitura) 2 : 1 (1 : 0).

Zelezničar : Olimp 1 : 0 (1 : 0)

Celje, 28. avgusta. Na Olimpijevem igrišču sta danes popo- dne mariborski Zelezničar in Olimp od- igrala prijateljsko tekmo, v kateri so gos- tje zasluženo zmagali, čeprav je rezultat po poteku igre mnogo premajhen.

Zelezničarji so tehnično in kombinato- rno prekašali domačine, toda napad je bil premalo odločen pred golom. Olimp je igral raztrgano in tuči ležerno, po od- moru pa je bil bolj postrtovalen, ni pa mogel doseči nobenega zgodilka. Edini gol te tekme je padel po krivdi Olimpove- ga vratarja, in sicer tako, da je Herman v 11. minuti poslal žogo v prazen celjski gol. Po odmoru je bila igra mnogo zani- mivejša, čeprav so bili gostje še zmerom v tereshki premoči. Pri vsem tem se re- zultat ni več spremenil.

Tekmo je sodil g. Reinprecht, točno in objektivno. V poskusni tekmi je pred tem kombi- narno moštvo SK Celja zmagalo nad enaj- storico Boruta iz Gotovelj s 5 : 1 (3 : 0).

Horthy na povratku iz Nemčije

Linz, 28. avg. AA. Madžarski kraljev- ski namestnik Horthy in njegova soproga, sta obiskala danes zjutraj ob 10,30 pri- stanišče v Linzu, kjer sta se vkrcala na ladjo Sofijo, ki je ob 11. zapustila Linz v spremstvu nemške ladje »Alberiche«. Na parnik »Schubert«, ki je spremljal obe la- dji, se je vkrcalo nemško častno spre- mstvo.

Madžarski vojni minister general Ratz je dospel danes ob devetih iz Nemčije v Budimpešto s posebnim vlakom madžar- skega kraljevskega namestnika Horthyja. Predsednik vlade Imredy in zunanji mini- ster Kanya sta zapustila poseben vlak na madžarski meji in odpotovala v Budim- pešto z avtomobilom.

Slaba hmeljska letina na češkoslovaškem

zatec (CSR), 28. avgusta. s. V pretek- lem tednu je neugodno vetrovno vreme z obilnimi padavinami precej oviralo obira- nje hmelja. Močan veter je prevrnil dro- gove v številnih nasadih, ponekod tudi žična ograjda. Poročilo tukajšnjega zdru- ženja hmeljskih trgovcev je mnenja, da bo odstotek gladko zelenega hmelja zara- di tega manjši, kakor se je prvotno pri- čakovalo. Poročilo nemške sekcije hme- ljarskega združenja ugotavlja, da je teža hmelja, kako rto kažejo doslej stehane bale, pod normalo. Češka sekcija združe- nja pa poroča, da so rezultati letine raz- očarali in bo pridelek znatno manjši ka- kor se je prvotno pričakovalo. Za koliko bo letošnji pridelok manjši nasproti lanske- mu, sedaj še ni mogoče povedati, ker obi- ranje polagoma napreduje in je doslej obrana le ena četrtina nasadov. Tako tudi ni pričakovati, da bo ves hmelj obran in hmeljarji že sedaj računajo s tem, da ne- katerih slabih nasadov ne bodo obrali. Po vseh znakih sodče, bo letošnji pridelok za 15 do 25 odstotkov manjši nego je bil lani. Ponekod se občuti tudi pomanjkanje obrabcev zaradi nacionalnega bojkota v krajih z nacionalno mešanim prebival- stvom. Novi hmelj je v začetku tedna prišel na trg in so bile prve kupčije stde- njene po 850 do 900 Kč za 50 kg, cena pa se je potem dvignila na 1000 Kč. Do- stej je prodanih kakih 2000 stotov. Obrani hmelj ima srednjevelike kobile, prijeten aroma in zadovoljivo množino lupulina.

Radio poiskal žrtev steklega psa
V bližini Pariza je pes oklal nekega iz- letnika. Mož je povedal, da se imenuje Jacques Melingar in je potem šel svojo pot. Pozneje se je izkazalo, da je imel pes, ki ga je ugriznil, steklina in tedaj se po radiu v rednih prestredkih oddajal svarilo: »Jacques Melingar, vi ste v smrt- ni nevarnosti! Na ta način je res uspe- lo, da so ga našli. Takoj se je dal cepiti proti steklini in upajo, da ga bo to re- šilo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

V našem letalu na tekmo Male antante

Naš odlični pilot dr. Stane Rapé popisuje svojo pot skozi meglo in dež. Njegov „Comper“ se je izvrstno obnesel ter je v brzini pravi junak

Budimpešta, 25. avgusta.

Za letošnje tekmovanje pilotov Male antante je Kr. jugoslovski Aeroklub v Jugoslaviji izbral ekipo, sestavljeno iz mladih in starih pilotov, a za leteli material je odredil predvsem letala domače konstrukcije in izdelave. Zal se je vse pričelo šele v poslednjih dneh, tako da ni bilo več časa za temeljito pouznanje niti izbiri. Izpadlo je na ta način dvoje prav gotovo pomembnih domačih konstrukcij inž. Kralja, ni bila pravočasno zaključena revizija letala inž. Mitrovića iz Beograda, a tudi ona letala, ki so v tekmi, so bila usposobljena šele tik pred odletom na tekmo. Tu je ena izmed slabih naših točk pri sedanji tekmi. Upajmo, da se iz nje naučimo morda kaj za bodočnost.

stalno, parkrat bi po občutku letel drugače, toda premagam se in ob doletu kontroliram, da sem storil prav. Predno je poteklo predvideno razdobje v času, sem v Budimpešti. Kakih 20 km pred ciljem se vreme tako poslabša, da se mi zdi pristane, ako nočem končati tekmovanja pred Budimpešto, neizbežen. Megla, dež — vse do zemlje. Dva-trikrat imam občutek, da treba na zemljo, volja vzdrži in tik nad strehami madžarske prestolnice iščem letališče, ki ga še nikdar nisem videl. Dasi sem komaj 20 m nad zemljo, dimniki in stolpi skoraj sčetogetajo trebuh mojega tička, vidim vse le skozi kopro. Računam zaokrete in smer in v trenutku, ko z zemlje dajo po radiu v svet, da je pristane na budimpeštanskem letališču nemogoč in zabranjen, ko mojim prijateljem v Beogradu, ki vedo, da sem na poti in tekmovalcem v Budimpešti, ki me čakajo,

nekoliko hitreje utriplje srce v bojazni, kaj bo, se prebijem skozi meglo — z znano svojo srečo — in vidim pod seboj teren budimpeštanskega aerodroma. **Eno uro 45 minut iz Beograda do Budimpešte!** Veseli obrabi mi gledajo nasproti, vidim v njih tovarništvo in zadovoljstvo, da je stvar le uspela! Dasi spada moj stroj po svoji jakosti med najšibkejšo kategorijo v sedanjem tekmovanju, je po brzini od vse jugoslovenske ekipe najjačji in je prehitel ob najslabšem vremenu najmočnejše letalo, ki razpolaga s 130 k. s. za 25 minut na 328 km dolgi progi!

Veseli je, da smo se našli na potu, je bilo obojestransko! Ekipe je sedaj res jugoslovenska! Vsi letimo, Srbi, Hrvati in Slovenci, le, da bi nam bil naklonjen bog Pluvius! Mislim na jutri, na Bratislavo, Brno in Zlato Prago! Naprej do startne točke za tekme! **dr. Stane Rapé**

Preustroj bolnišnic

Pripravlja se zakonski načrt, ki se bo baje že kmalu predložil narodnemu predstavništvu

Beograd, 28. avgusta.

Vse naše bolnišnice se vobče bore z velikanskimi težavami, prav posebej pa z največjo nadlogo nezadostnih prostorov za nameščanje bolnikov in ravno tako nezadostno opremo za hitro pomoč. Deloma so naše bolnišnice, državne in samoupravne, porazmeščene po državi tako, da jih velik del prebivalstva ne more lahko doseči. Imamo vse premalo bolnišnic, zlasti pa nimamo zdravstvenih zavodov, kjer bi bolnik mogel dobiti v najkrajšem času primerno zdravniško pomoč.

Pred dvema letoma se je v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja ustanovil inspektorat za bolnišnice in je bil imenovan za inspektorja dr. Jovan Klisić, kirurg in dolgoleten bolnišniški zdravnik, ki je dobil nalogo, da si ogleda vse bolnišnice v državi in nato poda predloge za preustroj vseh bolnišnic in bolnišniških služb. Medtem se je pa v ministrstvu izdelal načrt zakona, ki gre za koncentracijo zdravljenja v velikih bolnišnicah, in se je v letošnjem mesecu juliju sestavila v ministrstvu posebna komisija, ki ima nalogo, da da temu zakonskemu načrtu dokončno obliko.

Po tem zakonskem načrtu se vsa država razdeli na bolnišniška okrožja, ki bodo imela vsako svojo teritorialno pristojnost. Na čelu vsakega okrožja stoji **osrednja bolnišnica**. V vsakem okrožju bo po krajevnih razmerah določeno število sprejemnih bolnišniških postaj, koordiniranih osrednji bolnišnici.

Osrednja bolnišnica bo imela vse oddelke, ki so neogibno potrebni v smislu sodobne bolnišniške zdravstva, poleg tega pa rentgenološki zavod, prosecturo, laboratorij, strokovno knjižnico in, kar je nujno potrebno in se je doslej silno pogre-

šalo, avtomobilska vozila za nujno pomoč, zlasti na poziv sprejemnih postaj.

Sprejemne postaje bodo imele za primere potrebe nujne pomoči največ do 10 bolniških postelj. Imele bodo ambulanco, operacijsko sobo in porodnišnico. V nujnih primerih bodo od pristojne osrednje bolnišnice zahtevale zdravnika specialista, ki se bo moral nemudoma odzvati pozivu, da nudi potrebno pomoč bolniku ali porodnici. Avtomobili za nujno pomoč bodo opremljeni z nosili, steriliziranimi instrumenti in vsem ostalim potrebnim materialom.

Zakonski načrt določa tudi izurjenje potrebnega števila bolnišniških zdravnikov in specialistov za posamezne stroke.

Da se doseže ta sporazumnost in vzajemnost v delovanju med bolnišnicami v prestolnici in po državi, se bo vršil vsako leto obvezni kongres vseh zdravnikov kot posvetovalni organ ministrstva, ki bo podajal predloge v vseh bolnišniških vprašanjih.

Kar se tiče bolnišnic, ki rabijo potrebam vseučiliškega medicinskega študija, bodo odstopile te bolnišnice določeno število postelj temu namenu, toda vseučiliški profesor ne more postati šef ali podšef takega bolnišniškega oddelka.

Po tem zakonskem načrtu se vsem bolniškim zdravnikom prepoveduje zasebna praksa. Izvzeti niso niti vodje posameznih oddelkov, ker se je zakonodajalec postavil na stališče, da zasebna praksa bolniškega zdravnika škoduje delu v bolnišnici in ga ovira. **Zato pa bodo bolnišniški zdravniki imeli poleg redne uradniške plače tudi še posebno doklado.**

Ta zakonski načrt se baje v doglednem času predložil narodnemu predstavništvu, tako da pride v obravnavo v prihodnjem zasedanju.

Pedagoški tečaj se je končal

Delovni program, ki so ga izdelali pedagogi

Ljubljana, 28. avgusta.

Ves pretekli teden se je vršil v dvorani Delavske zbornice pedagoški tečaj, za katero ga je vodilo med vrstami naših učiteljev in učiteljic veliko zanimanje. Vsak dan dvakrat se je po tristo ljudi zbralo k predavanjem, v katerih so naši najboljši pedagoški delavci govorili o velikih in važnih kulturnovzgojnih nalogah vs ga učiteljstva. Skušali so podati nove smernice, razrešiti marsikak pereč problem današnjega šolstva, ki je, kakor se vsi dobro zavedamo, potrebno tolikih izprememb. Poudarjali so zlasti vzgojno in še posebej narodno vzgojno nalogo šole, ki nam je danes bolj kakor kdajkoli potrebna.

Vsi problemi, nakazani v poedinih referatih, so bolj ali manj obsežni v delovnem programu, ki so ga pedagogi izdelali v teku tečaja in je nujno, da s posameznimi točkami tega programa seznanimo tudi našo javnost:

1. Pedagoško društvo prevzame inicijativo za sestavo pedagoškega slovarja, da se s tem določi enotna slovenska pedagoška terminologija.

2. Učiteljstvu je treba pomagati pri poučevanju otrok. Zato je potrebno: a) Izdati popisnice, da učitelji nanje zapisujejo svoja opazovanja po danih navodilih. b) Slovenska šolska matica naj izda čim prej slovensko psihologijo c. Stremiti je za t.m. da dobimo na univerzi pedagoški inštitut.

3. Za reformo učiteljšč je treba sestaviti predloge, ki naj se pošljejo prosvetnim oblastvom (referat prevzame prof. Šilih, koreferat g. Mencej).

4. Zaradi nastavitve brezposelnih kandidatov naj sestavi Pedagoško društvo in Pedagoška centrala vloga na ministrstvo m. seca oktobra, ko bodo zaključene nastavitve.

5. Za poglobitev pedagoške izobrazbe

šolskih nadzornikov naj bi se priredili posebni pedagoški tečaji za iste.

6. Reforma izpitov v nujno potrebna. Učencem se mora dati možnost prestopanja iz ene vrste šol v drugo. Posebej je treba ugotoviti naslednje: a) Na narodnostno mešanem in obmejnem ozemlju je treba nameščati najboljše učne moči in jih za teže delo posebej nagraditi. b) Delo na nižje organiziranih šolah je mnogo težje kakor na višje organiziranih. Prve so v kmečkih krajih in jim je treba posvetiti več pozornosti učitelje pa pos bej nagraditi za teže delo. c) Kazenskih mest splot ne sme biti, ker trpi zaradi tega šolska mladina in naša narodna prosveta.

9. Ustanovi naj se pedagoški muzej na poskusni šoli v Ljubljani.

10. Učiteljstvo naj podpira delo poklicne posvetovalnice. Posvetovalnica naj se ustanovi tudi v Mariboru.

11. Ženski izobrazbi je treba posvetiti posebno pažnjo, študij prilagoditi posebnim ženskim telesnim in duševnim lastnostim in življenjskim nalogam.

12. Za znanstveno psihološko raziskovanje otrok moramo dobiti revidirane teste.

13. Poskusne šole naj se ustanove po vseh okrajih, v čisto kmečkih in industrijskih krajih ter v mestih. Sedanja uredba o poskusnih šolah naj se izpopolni.

14. V javnosti moramo zbuditi zanimanje za pedagoško delo in s tem izboljšati domačo vzgojo, skrbeti za boljše šolovanje med šolo in domom ter več razumevanja za sodobne načine vzgoje in pouka. Izda naj se poljudno pisana pedagogika.

15. Ustanove naj s stalne materske in rodilniške šole.

16. Ustanove naj se vzgojni domovi za mladostne zločince (ne kaznišnice).

17. Princip demokratičnosti in svobode, ki obs ga tudi stvarno kritiko, morajo spoštovati vsi resni pedagoški delavci!

Hajduka Zvera in ženo so prijeli

Podnevi sta spala po gozdovih, ponoči pa vlamljala

Radenci, 28. avgusta

Po tukajšnjem okolišču je potikal strah vsega obmejnega prebivalstva znani hajduk Jakob Zver iz Grabonoša pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Da bi se odzignil osludženju nedavno od okrožnega sodišča v Mariboru prisojene mu osem mesečne kazni, le skupno s svojo ženo Marijo pobegnil z doma: ter se zadnje čase klatil po okoliških gozdovih. Podnevi sta spala pod milim nebom, ko pa je nastopila noč je šel na lov in izvrševal skupno z ženo številne vlohe in tatvine v vsej okolici. Oba sta kradla kot arake vse, kar njima je prišlo pod roke, tako obleko, kaj njima je prišlo pod roke, tako obleko, jastvine in denar. Če ni šlo zlepa, sta bila tudi nasilna.

Ko ju je te dni izsledila orožniška patrulja iz Radencev, ki jima je bila že dalje časa za petami sta bila s proviantom precej dobro naložena. Imela sta s seboj v jertu... su tri zaklane pure, ki sta jih nedavno ukradla pri nekem posestniku v Meleh pri Gornji Radgoni. Njuno poslednje bivkanje je bilo v razsežnem gozdu na Jančevem vrhu.

Po aretaciji sta priznala številne tatvine in vlohe, ki so bili v zadnjem času na dnevnem redu v Prekiji. Oddana sta bila v zapore okrožnega sodišča v Murski Soboti. Prizadeto obmejno prebivalstvo si bo pač lahko spet oddahnilo od stalnega strahu pred hajdukom Zverom.

Proslava 30 letnice Narodne strokovne zveze v Mariboru

Maribor, 28. avgusta.

Podružnica Narodne strokovne zveze v Mariboru, ki od vsega začetka zbira nacionalno delavstvo Maribora in okolice, je danes dopoldne v okviru letošnjih zveznih jubilejnih proslav slavila 30letnico obstoja in delovanja. Ob avstrijskih volitvah leta 1907, se je v Trstu porodila misel samostojne narodne delavske organizacije. Se isto leto se je ustanovila Narodna delavska organizacija. Trstu ej potem sledila Ljubljana in ob znanih septembrskih dogodkih leta 1908, je doživela organizacija svoj krhavi krst. Ze nekaj mesecev po teh dogodkih je bil ustanovni občni zbor Narodne delavske organizacije. Organizacija je morala prestopiti mnogo preganjanj, toda kljub temu je gibanje napredovalo in se ob izpodbudah bratov Čehov krepko razmahnilo po vsej Sloveniji. Leta 1910, je bila NDO razpuščena. Njeno poslanstvo je nadaljevalo »Bratstvo«. Leta 1912, pa je bila ustanovljena Narodna strokovna zveza, ki je priredila leta 1913, v Ljubljani svoj veliki strokovni kongres. Z nastopom svetovne vojne so sledila štiri leta trpljenja in preganjanja. Osvobojenje je prineslo Narodni strokovni zvezi sijajen razmah. Organizacija se je razširila po vsej državi, v dravski banovini pa se je ustanovil strokovni vrhovni svet. Sledila so leta vztrajne borbe in uspešnega organizatoričnega dela, ki je ob 30letnici doseglo lepo bilanco.

Ideje Narodne strokovne zveze so naletele na odmev tudi v našem obmejnem Mariboru, kjer je bilo treba globoko zaorati, saj živi in dela tu naše delavstvo, ki je bilo skozi desetletja izpostavljeno najhujšemu pritisku. Leta 1919, je bila ustanovljena podružnica Narodne strokovne zveze v Mariboru, ki je dosegla že lepe uspehe.

Mariborska podružnica je danes dopoldne v svojih prostorih v zgradbi OUZZ lepo počastila 30letni jubilej borb in uspehov narodnega delavstva. Današnji jubilejni zbor, na katerem se je zbralo znatno število narodno zveznega mariborskega delavstva, je s prisrčnimi uvodnimi besedami otvoril podpredsednik g. Karel Rauš in pozdrvil zveznega tajnika g. Kravosa iz Ljubljane, g. Goleža kot zastopnika mariborske Zveze kulturnih društev, g. Mohorko kot predstavnika sokolstva, g. dr. Rosino kot zastopnika Zveze društev kmečkih fantov in deklet, prof. g. Bizjaka za »Nanos« in g. prof. Sokolova, predsednika Ruske matice.

Sledil je slavnostni govor zveznega tajnika g. Kravosa, ki je prikazal historiat organizacije, bojev in uspehov Narodne strokovne zveze kot vodnice in zaščitnice našega narodnega delavstva. V svoja izvajanja je vpletel mnogo zanimivega gradiva, ki kaže, koliko naporov in truda je bilo treba, preden si je Narodna strokovna zveza, kakor vsaka organizacija sploh, priborila moč, ugled in veljavo.

Ko je bil slavnostni govornik ob splošnem odobravanju in ploskanju zaključil svoja izvajanja, so se oglasili k besedi zastopniki posameznih organizacij in izrekli NSZ ob lepem jubileju dela, preizkušnji in vidnih sadov najprisrčnejše čestitke. G. Golež je govoril v imenu Zveze kulturnih društev, g. Mohorko v imenu sokolstva, s katerim je naše narodno delavstvo vedno korakalo ramo ob rami, nadalje g. dr. Rosina v imenu kmečke mladine, prof. Bizjak za Nanos in prof. Sokolov za mariborsko podružnico Ruske matice.

Z izpodbudnimi besedami je zaključil predsedujoči slavnostni zbor in pozval člane, da se v čim večjem številu udeležijo skupne proslave 30letnice NSZ, ki bo 3. in 4. septembra v Ljubljani. Popoldne pa se je članstvo NSZ v lepem številu udeležilo izleta v Kamnico, kjer je bila za popoldne napovedana predstava Družbe sv. Cirila in Metoda na prostem.

Čez drn in strn...

AVANZMAN

Okrog 2000 častnikov so pretekli teden povišali v častnike na Angleškem. Ukrep je v zvezi z znanimi načrti vojnega ministra Hore Belisha, da poveča število stalnih častnikov angleške suhozemne vojske. (»Slovenski dom«, 9. VIII.)

Načrti angleškega vojnega ministri so najbrže hvalevredni, a malo se nam zdi verjetno, da bo povečal število stalnih častnikov. Če bo samo oficirje poviševal v oficirje.

KRASNI RESEVALCI

Morska obala pri Sydneyju je prav gotovo ena najlepših na svetu. Radi tega ni prav nič čudnega, če privablja nešteto kopalcev. Toda ti so izpostavljeni velikemu nevarnostim; poleg vsega drugega je najhujše to, da so tod okrog tudi morski volkovi. Da bi bili kopalci bolj varni, se je zbrala prostovoljna reševalna četa. To so mladi in popolnoma izurjeni ljudje, ki so naravnost vzgled moške lepote. Radi tega se ta četa imenuje »krasni reševalci«. Čim zaide kateri od kopalcev v nevarnost, pože-nejo ti fantje svoj čoln v vodo in prestopijo pregrado, kar je vsekakor nevarno, in privedejo nepravidega na obrežje. Vse to je na videz kaj enostavno, a reševalci morajo imeti sijajne živce, kajti včasih zaidejo v popolnoma nepričakovano nevarnost. Pa to je zanje le del vsakdanjega opravila. (»Slovenski dom«, 9. VIII.)

Nasprotno: prav nič enostavno se nam ne zdi, kako ti krasni reševalci zmorejo kaj takega, da stopijo v svoj čoln in z njim prestopijo pregrado. A lahko se najbrž zaneseemo, da so tudi najtežjim nalogam kos, vrli fantje, ki so jim nepričakovane nevarnosti le del vsakdanjega opravila.

DESNICI

Ko se je vlak ustavil, so potniki pohiteli iz oddelkov in zagledali tik pred lokomotivo pretresljivo sliko. Neki mož je ležal počez preko tirov in tiščal z desnico k tlom dva otroka šolske starosti. Vsem je bilo jasno, da je mož nameraval skupaj z otrokoma izvršiti samomor... Ugotovilo se je, da se mož imenuje Gabor in da je doma iz vasi Rakičana. Kakor je sam izpovedal, so vzrok požukanega samomora hude razmere, v katerih živi... Gaborja, ki mu manjka desnica, so oblastva pridržala v preiskavi. (»Jutro«, 14. VIII.)

KOLODVORSKO VPRAŠANJE

Ljubljanski glavni kolodvor je lani mnogo pridobil s tem, da so povečali vežo in zgradili več novih oken za prodajanje vozniških listkov, s čimer so zelo razbremenili stisko, ki je nastajala zlasti ob nedeljah, ko je naval potnikov na vlake največji. (»Slovenski dom«, 19. VIII.)

Da, vprašanje glavnega kolodvora je srčno zadeva Ljubljane in njenega zaledja. Z živim zanimanjem motri občinstvo prezidave na njem in čaka njega poglavitve. Le kam bo privedlo, če pojdejo prezidave samo za tem, da stisko, ki se je že itak čez glavo razbohotila in razpasla, še razbreme in ji dajo tako še usodnejšega razmaha?

V LETU 1938

Ni više ni manje ovaj skromni Zagrepčanin, koji stanuje na Donjem Prečcu br. 1, može sprječiti da vremenska nepogoda miomajde vaša polja i livade, vaše vinograde i sve što rodi zemaljskim plodinama. Taj čovjek može rastjerati maglu kad hoće, može sprječiti da tuča prestane padati, a i sniježnu mećavu može odvratiti od stanovitog predelja i skrenuti smjer na drugu stranu... — Pa dobio, ali što govorite, kada tjerate nepogodu? pitamo ga znatiželjno. — To je moja tajna... Oprostite. Moгу vam reći, da su to nesuvise riječi, koje inače ništa ne znače. Kad tjeram nepogodu, moram biti na povišenom mjestu i zato je predel u kojem stanujem, to je Donji Prečac, veoma za to pogodan... Ako

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

ko hoće, da mu tuča još ne pobije ono, što je ostalo od prijašnjih nepogoda neka se samo obrati na Donji Prečac br. 1. Tamo će naći čovjeka, koji će mu spasiti letni prirod. (»Večerni«, 19. VIII.)

Sam sem bil določen za let na eni izmed novih inž. Kraljevih konstrukcij, v zadnjem hipu sem vskočil s svojim starim »Comperjem«, čigar motor poje svojo enakomerno pesem že 370 ur. V sredo ob 10. sem odletel iz Ljubljane v Zagreb, da vidim kako gre prijavljenim iz Zagreba in dali so že pripravljene za odlet! Isti križi in težave kakor pri nas in v Beogradu, so tudi tu. Prijatelj Mrak stoji v delavnici, priganja k popraviljanju in urejevanju, a na vprašanje — kdaj bo letel — zmaje z rameni in pristavlja: »Če pojde vse v redu, v četrtek popoldne.« Ne vzdržim več v Zagrebu, obljubim, da bom čakal do četrta popoldne v Beogradu. Če Mrak ne prileti, jo mahnem sam naprej v zlato Prago! Od Zagreba naprej se mi zdi, da že tekmujem. Točno po odrejenih in časovno izračunanih sektorjih drvim s svojim malim rdečim tičem, kontroliram hitrost, pazim na pot in se prav nič ne jezim, da mi vreme ni naklonjeno. Nad domačim, znanim terenom nizki oblaki in dež samo pomagajo k večbi in zato le z nasmehom udarjam ob megle in oblake in prigovarjam motorju, ki veselo in enakomerno poje svojo pesem. Toliko je dela, opazovanja in poslušanja, da sem kar presenečen, ko zagledam pred seboj že Beograd. Kompas, ki je v takem vremenu najboljši prijatelj poleg motorja, je storil svojo dolžnost — točno kakor treba, priletim nad Zemun, dasi vso pot nisem videl niti 500 m pred seboj. Majhen krog in že mehko drčim po zemlji proti pristanišču. Tekmovalci iz Beograda so pred dvema urama odleteli v Budimpešto. Rad bi takoj za njimi. Imam pa še delo pri ureditvi potrebnih dokumentov za polet v inozemstvo. Čas je tudi že poznen, dež na progi in tako prekinem let.

Vremenska poročila javljajo, da vlada nad Romunijo, Madžarsko in Českoslovaško skrajno slabo vreme in močan veter. Nestrpno pričakujem obvestila, kako so leteli tovariši, ki so odleteli pred menoj. Podeljeni v kategorijo po brzini, so dobro opravili svojo nalogo in vsi gladko pristali v Budimpešti. Tri letala tipe R. W. D. so bila med prvimi. Na njih pilotje, znani ne le doma, temveč tudi v tujini: major Dragič (Hauer), kapetan Bielewicz in soprobrajni pilot Grohovec. Leteli so ca. 2 uri 10 min. prog, ki znaša 328 km. Kmalu za njimi so pripluli mladi naši pilotje na 3 letalih SIM X in na 1 letalu SIM VI a. Najdaljši čas za to prog je bil 2 uri 40 min. Treba je seveda pripomniti, da je bil močan protiveter, ki je od časa do časa dosegel celo brzino do 45 km na uro. Madžarski Aeroklub je naše tekmovalce dočakal z izredno ljubevnostjo in jih pozval kot svoje goste za ves čas bivanja v prestolnici. Toda že se je pojavil prvi majhen incident Majorju Dragiču, ki je vodja naše ekipe, se je pri pristanku v Budimpešti zaradi kvara v krmilu zlo-milno podnožje in propeler. Ako dobimo pravčasno rezervne dele, bo letalo popravljeno in zopet usposobljeno za tekmo. Toda — majhna smola v začetku obeta tem boljši konec.

Temačno je zjutraj v Beogradu. Pogled po Donavi navzgor ni baš tolažljiv. Nizki oblaki, dež na vsej progi, posebno neprijetna pa je Budimpešta, ki javlja nizke oblake in hribe v megli. Morda bo v teku dopoldneva boljše vreme. Pregled letala, mala popravila in čiščenje, kompenziranje kompasa in čas beži, da je naenkrat pol-dne. Še eno letalo čeka poleg mene na zboljšanih vremenah. Meteorološka služba funkcionira odlično, a vsa dobra volja in na eni in na drugi strani ne pomaga. Vreme s svojo trmasto doslednostjo ogroža siguren odlet. Ze je ura 2 popoldne, ko je skrajni čas za končno odločitev. Tovariši pri upravi beogradskega aerodroma zmanjujejo z glavno, ko naveličan čakanja izjavljam da želim poskusiti svojo srečo. Pet ur je še do mraka. Letalo ima bencina le za 4 ure in pol in ako mi ostane motor zvest, je stvar morda izvedljiva. Za brni motor, kratko drsenje po travi in še eno-m v mrčno daljavo. Let ni slab! Niko sem sicer, Toda od časa do časa se odpre pogled naprej in daje volje in vere v samega sebe in letalo. Tudi danes zavisi vse od motorja in kompasa. Kontroliram ga

Urečuje Savarin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnar